

Verksamhetsberättelse 2020

Klimat- och stadsmiljönämnden

Innehållsförteckning

Kriterier för måluppfyllelse.....	3
Ansvarsområde.....	3
Sammanfattning av årets resultat.....	4
Sammanvägd måluppfyllelse.....	4
Förbättringsområden.....	4
Årets händelser.....	5
Jämföra, analysera och förändra.....	5
Mål och resultat.....	5
Huddinges mål.....	5
Tolkning av målen.....	6
Bra att leva och bo.....	6
Fler i jobb.....	11
Ekosystem i balans.....	11
Systematisk kvalitetsutveckling.....	21
Attraktiv arbetsgivare.....	24
Sund ekonomi.....	27
Sund ekonomi - budgetåret.....	28
Plan för intern kontroll.....	34
Sammanfattning och struktur för nämndens internkontrollarbete.....	34
Riskreducerande åtgärder.....	35
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning.....	38
Systematiska kontroller.....	39
Plan för uppföljning och insyn.....	40
Uppföljning.....	40
Konkurrensprövning.....	40
Källförteckning.....	41
Bra att leva och bo.....	41
Ekosystem i balans.....	41
Attraktiv arbetsgivare.....	42
Sund ekonomi.....	43

Kriterier för måluppfyllelse

Huddinges styrmodell innebär att genom systematik och dialog mellan alla berörda parter utveckla Huddinge som organisation och geografiskt område. Med dialog avses allt från val till kommunfullmäktige, till muntliga och skriftliga dialoger. Med systematik avses planerings- och uppföljningsprocessens fyra steg; planera, utföra, följa upp och förbättra (PUFF).

I verksamhetsberättelsen följer nämnden upp sin verksamhet utifrån beslutad verksamhetsplan, beskriver och bedömer måluppfyllelsen för året och föreslår vilka förbättringsområden som behöver prioriteras för en ökad måluppfyllelse. Bedömningen av måluppfyllelse sker utifrån kommungemensamt framtagna kriterier.

Kriterier för bedömning av måluppfyllelse	
Dessa kriterier används för att bedöma måluppfyllelsen	
Måluppfyllelsen bedöms genom omdömen	Som grund för bedömning används
Mycket god 	Resultat
– över den nivå som är planerad	Jämfört med etappmål
God 	Förändring över tid
– i nivå med vad som är planerat	Jämfört med andra
Godtagbar 	Jämlikhetsperspektiv
– under den nivå som är planerad, annat kan ha skett som påverkat verksamhetens möjligheter att nå den planerade nivån	Kön, ålder, geografiska områden
Ej godtagbar 	Nämndens utvecklingsåtgärden
– under den nivå som är planerad	Analys i verksamhetsberättelsen, inkluderar att ta hänsyn till annat som har skett som påverkat verksamhetens möjligheter att nå den planerade nivån

Ansvarsområde

Klimat- och stadsmiljönämnden ansvarar för att följa miljöutvecklingen över tid och ta fram underlag för styrande dokument inom miljöområdet samt samordna och följa upp nämndernas arbete för att uppfylla fastställda miljömål. Detta innebär att nämnden ansvarar för uppföljning av kommunens interna miljöledning såsom kommunens miljöledningssystem, styrning och uppföljning av miljömål, miljökvalitetsnormer och lokala vattenvårdande åtgärder. Nämnden ansvarar även för klimatanpassning, uppföljning av kommunala bolagens åtgärder inom nämndens verksamhetsområden och samverkan med dessa bolag. Nämnden följer utvecklingen inom kommunen i klimat- och miljöfrågor samt yttrar sig och medverkar i planering inom klimat- och miljöfrågor och inom andra frågor inom nämndens ansvarsområde.

Dessutom ansvarar nämnden för kommunens arbete inom avfallsförebyggande och renhållningsfrågor samt kommunens arbete för att reducera utsläppen av växthusgaser genom att minska energianvändningen och öka andelen förnybar energi.

Nämnden ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, belysning, torg, parkeringar, parker, lekplatser, gång- och cykelvägar och övrig allmän platsmark med tillhörande tekniska anordningar.

Nämnden ansvarar även för myndighetsutövning genom trafikhandläggning, parkeringsövervakning och flyttning av fordon samt handläggning av ansökningar för schakttillstånd och trafikanordningsplaner samt gatuinspektion.

Vidare ansvarar nämnden för skötsel av naturreservaten i kommunen samt upplåtelse av kommunal mark med arrende eller annan nyttjanderätt inom de områden som förvaltas av nämnden. Nämnden har även i uppdrag att förvalta kommunens naturreservat och biotopskyddsområden samt övrig kommunägd natur- och parkmark och övriga områden som ingår i förvaltningsuppdraget. Uppdrag inom natur- och vattenvård enligt miljöprogrammet och övriga styrdokument ligger också inom nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för upplåtelse av arrendegårdar, mark, hyresobjekt samt jakt och fiskerättigheter inom kommunens markinnehav samt ansvarar för skydds jakt och viltvård.

Nämnden ger även rådgivning i energi- och klimatfrågor. Olika projekt genomförs gemensamt med Haninge, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommuner där Huddinge kommun har ett samordnande ansvar.

Sammanfattning av årets resultat

Sammanvägd måluppfyllelse

Den sammanvägda måluppfyllelsen för klimat- och stadsmiljönämnden bedöms som god utifrån givna förutsättningar samt utifrån det arbete som påbörjats och där framsteg gjorts under året. Under 2020 har ett genomgripande förändrings- och förbättringsarbete genomförts med avseende på den operativa organisationen och rutiner och processer inom stadsmiljöavdelningen. Särskilt prioriterat har varit att få ordning på styrning, ledning, ansvarstagande, kontroll, mandat, kompetens, processer samt ordning på ekonomi.

Stadsmiljöavdelningen har genomfört en ny upphandling avinterväghållning med ett gott resultat vilket ger en betydande besparingspotential.

Stadsmiljöavdelningen har initierat och drivit arbete med konkurrensutsättning av ytterligare tre verksamhetsdelar inom avdelningen, parkskötsel, parkeringsbevakning och fordonsflytt. Dessa upphandlingar har slutförts under 2020 och kontrakt har tilldelats. Samtliga upphandlingar kommer att bidra till förvaltningens arbete med budgethållning med målet att ha en budget i balans.

Förvaltningen har under året slutfört arbetet med reglering av felparkeringsavgifter och taxor för tillfälliga trafikanordningar och schakttillstånd. Nya nivåer gäller från och med 1 januari 2021.

Det ekonomiska utfallet för klimat- och stadsmiljönämnden visar ett resultat för året på -21,2 mnkr, men ett balanserat resultat om -8,1 mnkr. Det balanserade resultatet kommer av att kommunfullmäktige i november gav nämnden i uppdrag att genomföra prioriterade underhållsåtgärder till en kostnad om 10 mnkr. Vidare har nämnden haft totala nettokostnader kopplade till Covid-19 om 3,1 mnkr vilket också räknas bort från resultatet.

I delårsrapporten per den 31 augusti gjordes en helårsprognos med ett underskott om 5,0 mnkr vilket under senhösten ökade till ett prognosticerat underskott om 9,4 mnkr inklusive kostnader för Covid-19. Resultatet blev inklusive kostnader för Covid-19 -11,1 mnkr och med avdrag för kostnader för Covid-19 -8,1 mnkr.

Av nämndens sex målområden har god måluppfyllelse bedömts för målområdena *Bra att leva och bo*, *Fler i jobb*, *Ekosystem i balans* och *Systematisk kvalitetsutveckling*. Målområdena *Attraktiv arbetsgivare* och *Sund ekonomi* bedöms som godtagbara utifrån de förutsättningar som rått under året.

Nämnden har arbetat aktivt med åtgärder för att förbättra miljö och klimat, men arbetet i kommunen som helhet går långsamt och vissa av målen som är uppsatta för 2020 uppnåddes inte. I Trehörningen har ett arbete genomförts för att sänka fosforhalterna och öka siktdjupet. Flera hagmarker har återskapats och den biologiska mångfalden har kunnat upprätthållas bland annat genom betesavtal med djurhållare. En översyn av reservatsföreskrifterna och skötselplanerna har inletts

Förbättringsområden

Nämnden behöver fortsätta arbetet med att få förutsättningar att nå en budget i balans och fokusera på kärnuppdraget. Verksamhetsplanen för 2021 beskriver mer fördjupat nämndens arbete och målsättningar.

Det klimat- och miljöstrategiska arbetet kommer att kunna intensifieras under 2021 genom en utökad budgetram för ändamålet.

Ur ett miljöstrategiskt perspektiv har stora förbättringar gjorts inom det systematiska arbetet med det interna miljöarbetet. I början av året saknades miljösamordnare och miljöombud på flera förvaltningar och inga tydliga rutiner för hur andra nämnder och bolag skulle presentera och följa upp sitt miljöarbete. Nu i slutet på året har samtliga förvaltningar miljösamordnare, flera miljöombud har tillkommit och det finns nu en rutin för hur andra nämnder och bolag ska presentera sitt miljöarbete och hur det ska följas upp.

Vattenvårdsarbetet behöver intensifieras för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Stadsmiljöavdelningen kommer under 2021 fokusera på två utvecklings och förbättringsområden:

- Tjänsteleveranser i egen regi
- Kontroll, uppföljning och styrning av externt upphandlade avtal

Målsättningen med det arbetet är primärt att uppnå och bibehålla förbättrad leveranssäkerhet och kvalitet på de verksamhetstjänster stadsmiljöavdelningen levererar till våra medborgare samt att nå ett förbättrat ekonomiskt resultat.

Årets händelser

Det ökade antalet besökare i naturen under 2020 har ställt stora krav på drift och underhåll av kommunens parker, badplatser, naturreservat och naturområden. Det har bland annat mötts upp med nya vandringsleder, cykelleder och nya eldplatser.

I projektet "Ängar i staden" har en inventering av gräsmattor genomförts. Resultatet visar att det finns goda förutsättningar att få mycket positiv effekt för pollinatörer och den biologiska mångfalden i kommunen samtidigt som resurser och energi sparas.

Aluminiumfällning av Trehörningen genomfördes för att förbättra vattenkvaliteten i Huddinges mest övergödda sjö.

I november erhöll nämnden ett uppdrag från kommunfullmäktige att under årets sista månader genomföra trygghetsskapande och förebyggande underhållsåtgärder om maximalt 10 mnkr. Det resulterade bland annat i slamsugning av 1 650 dagvattenbrunnar, omfattande röjning av sly längs gång- och cykelvägar och kantskärning av 24 km diken.

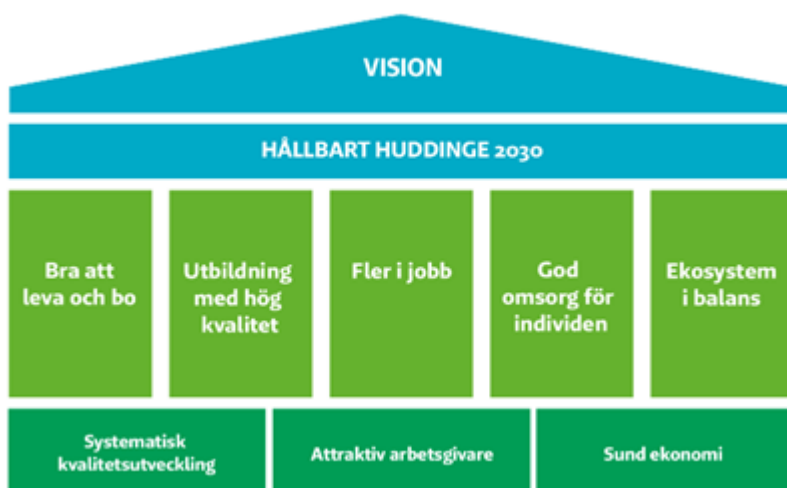
Jämföra, analysera och förändra

Ett prioriterat fokusområde i verksamhetsplanen 2020 och kommande år är att jämföra, analysera och förändra/förbättra (JAF). Syftet med JAF är att kommunen genom att jämföra sig med andra kommuner ska identifiera områden där Huddinge kan förändra och förbättra verksamheten. Genom arbetet med att analysera och jämföra verksamhetens ekonomi och kvalitet, internt och externt, identifieras möjligheter att använda resurser mer effektivt inom fastslagna ramar.

Förvaltningens arbete med att jämföra, analysera och förändra pågår och under året har JAF varit en stor del av stadsmiljöavdelningens arbete med konkurrensutsättning och upphandling av avdelningens verksamhetsområden: vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt.

Mål och resultat

Huddinges mål

Tolkning av målen

Nämnden har systematiskt gått igenom alla kommunfullmäktiges mål, delmål och särskilda prioriteringar och prövat vilka som har relevans för nämndens verksamhet och därmed är ett ansvar för nämnden. Två av de övergripande målen, *Utbildning med hög kvalitet* och *God omsorg för individen* har därigenom valts bort.

Bra att leva och bo

Måluppfyllelse

 God

Nämndens uppdrag är omfattande och påverkar i betydande utsträckning invånares och besökares upplevelse av att bo och leva i kommunen. Den ökade befolkningen innebär att fler anläggningar ska förvaltas men skapar även ett ökat tryck på skötseln av redan befintliga anläggningar och markområden.

Måluppfyllelsen för det övergripande målet Bra att leva och bo ses som god utifrån hur arbetet har gått med att nå de sju tillhörande nämndmålen.

Nämndmål: Ökat bostadsbyggande

Måluppfyllelse

 God

Målet att bygga 20 000 bostäder till 2030 och 18 500 bostäder inom Spårväg syds influensområde är en mycket stor utmaning. När kommunen växer ska det ske på ett ansvarsfullt sätt; utgångspunkten är att kombinera en ekonomisk tillväxt med social hållbarhet och att miljön främjas och unika naturvärden bevaras.

Under 2020 har förvaltningen påbörjat ett antal dialoger i projektform med kommunstyrelsens förvaltning kring driftkrav i planeringen av nya bostadsområden, parker och övrig infrastruktur.

Förvaltningen bidrar även med miljöstrategisk och ekologisk kompetens.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked	1 912	395	244	Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 ---
Det totala antalet färdigställda bostäder är för 2020 lägre än för 2019. Minskningen beror på att antalet bygglovsansökningar för nybyggnation av flerbostadshus minskade under åren 2017 och 2018. Nybyggnation av ett flerbostadshus pågår normalt sett under en längre period än för ett småhus. Flerbostadshus som fått bygglov under 2019 och 2020 har därför inte hunnit färdigställas än.					
Antal färdigställda bostäder i småhus, mätt i slutbesked	317	176	237	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 ---
Antalet färdigställda bostäder i småhus är för 2020 högre än för 2019. Ökningen beror på att ett stort antal bostäder gavs bygglov under 2019 och det är dessa bostäder som nu färdigställts och fått slutbesked under 2020.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus, mätt i slutbesked	1 595	219	7	Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 ---
Antalet färdigställda bostäder i flerbostadshus är för 2020 lägre än för 2019. Minskningen beror på att antalet bygglovsansökningar för nybyggnation av flerbostadshus minskade under åren 2017 och 2018. Nybyggnation av ett flerbostadshus pågår normalt sett under en längre period än för ett småhus. Flerbostadshus som fått bygglov under 2019 och 2020 har därför inte hunnit färdigställas än.					

Nämndmål: Förbättrad infrastruktur

Måluppfyllelse

God

2020 års asfalteringsarbete påbörjades mycket senare än planerat på grund av inventeringsbehov av gatunätet. Stadsmiljöavdelningen har använt 91% av de budgeterade investeringsmedlen för asfalteringsarbete under 2020, både planerat och akut asfalteringsarbete inräknat.

Utöver asfalteringsarbete har följande större infrastrukturprojekt genomförts under 2020:

- Regulatorbron, tätskiktsbyte, räckesarbeten, möblering, väderskydd, asfaltering av GC-banor.
- Lilla Stuvstabron, utbyte av övergångskonstruktioner, ny beläggning, bättringsmålning av stålbalkar.
- Gamla lysarmaturer har bytts ut till LED på samtliga större vägar/leder och längst GC-vägar i Trångsund, Skogås och Länna, 2500 st.
- LED-armaturer är bytta i Kungens kurva, 25 st
- Utbyte av kablar och rostskadade stolpar i Skogås, 50 st
- 13 tunnlar har fått en ny belysning.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånarnas nöjdhet med hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen		51 %			Ranking 2019 28/ 102
Sveriges kommuner och regioners (SKR) invånarundersökning Kritik på teknik görs vart tredje år och nästa gång är 2022. 2019 års resultat visar att i Huddinge kommun är 51 % av invånarna positiva till hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen, vilket är i nivå med resultatet för riket. Detta är ett nytt mått från 2019. Från 2021 kommer förvaltningen använda SCB's medborgarundersökning för motsvarande mätning.					
Invånarnas nöjdhet med standarden på gång- och cykelvägar i kommunen		51 %			
Resultatet är från SKR:s invånarundersökning Kritik på teknik som görs vart tredje år och nästa gång är 2022. Detta är ett nytt mått från 2019. Från 2021 kommer förvaltningen använda SCB's medborgarundersökning för motsvarande mätning.					

Nämndmål: Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet

Måluppfyllelse

God

Huddinge naturguide uppdateras löpande med nya aktiviteter för den naturintresserade. Inom årets satsning på föreläsningar och guidade turer för att visa upp Huddinges fladdermusbestånd planerades tre föredrag under våren. Under rådande pandemi gjordes dessa föredrag om till digitala filmföredrag i samarbete med kommunikationsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning. Fem guidningar i Huddinges naturreservat på temat

fladdermöss, *Bat tour 2020*, genomfördes under augusti. I satsningen på att marknadsföra enskilda naturreservat och för att lyfta fram kvaliteter och upplevelser har sju öppna guidningar genomförts. Några av platserna som besökts är Korpbergets biotopskyddsområde, Lissmadalens naturreservat och Paradisets naturreservat. Fyra öppna och mycket populära svampguidningar genomfördes i september.

Skötsel och underhåll av stadsmiljöer har varit särskilt prioriterat under 2020 i form av ökade insatser kopplade till renhållning, grönyteskötsel, skötsel av kommunens badplatser, trädvård, slyröjning, blomsterplanteringar med mera.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Område	Omotiverade skillnader?
Nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden	Utfall 2020 67% Utfall 2018 68% Utfall 2016 63% Trend för totalresultat Oförändrad	Etappmål 2020 68	Kvinnor 2020 67% Kvinnor 2018 68% Kvinnor 2016 63%	Män 2020 66% Män 2018 68% Män 2016 62%		Nej
Resultatet mäts vartannat år i Naturvårdsenkäten. Besöksfrekvensen i Huddinge kommuns naturområden har ökat jämfört med 2018 och de aktiviteter som har ökat mest är vandring, promenader samt sol och bad.						

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Besöksstatistik enligt mätstation vid huvudentré i Paradisets naturreservat (passager/1000 invånare)	362	252	> 694	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 370
Under perioden januari - december gjordes 694 passager per tusen invånare vid huvudentrén till Paradisets naturreservat. Antalet besökare har ökat kraftigt och 2020 års mål på 370 passager per tusen invånare har nåtts med råge. Under juli slets räknaren ner och passager under 15 juli till 5 augusti har därför inte registrerats. Det verkliga antalet besökare är således ännu fler.					
Årets friluftskommun (rank i länet)	1	1	1	Trend för totalresultat Oförändrad	Etappmål 2020 1
Årets friluftskommun utsågs i april och Huddinge kommun blev återigen utsedd till bästa friluftskommun i länet.					

Nämndmål: Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

Måluppfyllelse

God

Skötsel och underhåll av stadsmiljöer har varit särskilt prioriterat under 2020 i form av ökade insatser kopplade till renhållning, bortforsling av dumpade sopor, grönyteskötsel, skötsel av kommunens badplatser, trädvård, slyröjning och blomsterplanteringar.

Under 2020 har stadsmiljöavdelningen aktivt deltagit i arbetet inom den operativa samverkansgruppen (OSG) som utgör en viktig del av kommunens samverkan med lokalpolisområde Huddinge och Södertörns brandförsvärsförbund. Det har resulterat i bland annat 13 st GC-tunnlar och nya belysningsarmaturer i vissa utpekade områden som t.ex. Skogås och Vårby.

Utifrån kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden i november genomförde förvaltningen trygghetsskapande och förebyggande underhållsåtgärder i form av siktröjning, kantskäring av körbanor, dikning, siktröjning, slyröjning,

trädvård med fler. Resultatet av åtgärderna var väldigt lyckat, synbart och uppskattat av Huddinge kommuns invånare.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånarnas nöjdhet angående parkskötsel i kommunen		61 %			Ranking 2019 31/ 102
<p>Detta är ett nytt mått från 2019 då kommunen deltog i SKR:s undersökning Kritik på teknik för första gången. Från 2021 ersätts undersökningen med SCB's medborgarundersökning.</p> <p>2019 var 61 % av invånarna nöjda med skötseln av parkerna i kommunen, vilket ligger i linje med resultatet i Sverige som helhet. Det är endast ett fåtal kommuninvånare som är missnöjda med hur parkerna sköts. Över 20 % har inte haft en åsikt i frågan, vilket kan bero på att de inte brukar vistas i kommunens parker. Kommunen låg 2019 på plats 31 av 102 deltagande kommuner.</p>					
Andel anmält klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar*		43 %	92 %	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 70 %
<p>Etappmålet för 2020 sattes på samma nivå som för 2019. Målnivån sattes utifrån att ogynnsamt väder kan omöjliggöra att klottersaneringen utförs, tex vid minusgrader då det finns risk för frysskador. Under 2020 har 472 anmälningar om klotter kommit in och av dessa har 436 åtgärdats inom 48 timmar. Sedan halvårsskiftet 2019 har förvaltningen en ny leverantör av klottersaneringstjänster. Den nya leverantören, servicecenters och förvaltningens förbättrade rutiner, samt arbete med uppföljning och kontroll av avtalet har bidragit positivt till det goda resultatet.</p> <p>* Beställning av klottersanering görs endast under kontorstid då servicecenter är bemannat och hanterar inkomna felanmälningar.</p>					
Andel anmält rasistiskt och kränkande klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar*		86 %	100 %	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 90 %
<p>Målnivån sattes utifrån att ogynnsamt väder kan omöjliggöra att klottersaneringen utförs, tex vid minusgrader då det finns risk för frysskador. Under 2020 har 11 anmälningar om rasistiskt eller kränkande klotter kommit in och alla har tvättats bort inom 24 timmar. Sedan halvårsskiftet 2019 har förvaltningen en ny leverantör av klottersaneringstjänster. Den nya leverantören, servicecenters och förvaltningens förbättrade rutiner, samt arbete med uppföljning och kontroll av avtalet har bidragit positivt till det goda resultatet.</p> <p>* Beställning av klottersanering görs endast under kontorstid då servicecenter är bemannat och hanterar inkomna felanmälningar.</p>					

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Samordna driften av utemiljöer mellan kommunen, Hüge Bostäder AB och Huddinge samhällsfastigheter AB

Bakgrund:

I Mål och budget och i ägardirektiven för Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB har kommunens förtroendevalda gett direktiv (särskilt prioriterat) om att samordna driften av kommunens utemiljöer. I Mål och budget står följande: "I dagsläget sköts drift och underhåll av utemiljöer av kommunen, Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB. Genom att samordna driften kan verksamheten effektiviseras och resurserna användas till att utveckla kommunens utemiljöer". Under hösten 2019 görs en utredning med förslag på åtgärder samt vilka effekter dessa kommer att ge med avseende på ekonomi och verksamhet.

Beskrivning

De tre organisationerna ska utreda möjligheter att skapa gemensamma lösningar inom områdena, lokaler, upphandling och samordning kring drift av olika angränsande skötseltyr. Gemensamma lösningar inom dessa områden avser att såväl effektivisera som utveckla driften av kommunens utemiljöer.

Under 2020 kan beslutade åtgärder som inte redan genomförts genomföras.

Status

✓ Klart

Kommentar

Utredningen har genomförts i projektform och det har resulterat i en slutrapport, diarienummer KS-2019/2750.919.

Projektet har kartlagt områden där mer samverkan behövs för ökad effektivitet men även redogjort för befintlig samverkan som har potential att utvecklas.

Projektet har inte kunnat sätta ekonomiska parametrar för besparingar, det kvarstår att göra. Deltagarna i projektgrupp- och styrgrupp är av uppfattningen att redan pågående samverkan har en positiv påverkan på ekonomin i koncernen och att ytterligare samverkan kommer att öka den ekonomiska effektiviteten, utan att behöva ge avkall på kvaliteten.

Resultatet av projektet visar vilken samverkan som bör prioriteras och vilka samarbetsformer som fortsatt bör utvecklas:

- Drift och underhållsperspektivet i samhällsbyggnadsprocessen
- Gemensamma upphandlingar
- Samlokalisering av driftpersonal och maskinparker
- Drift av idrottsanläggningar

Stadsmiljöavdelningen har inlett arbete tillsammans med Huddinge Samhällsfastigheter AB gällande samlokalisering av driftpersonal och maskinpark i en ny gemensam lokal. Arbetet fortsätter under 2021

Samverkansforum har etablerats mellan kommunen och bolagen som en följd av utredningen. Regelbundna träffar och möten har genomförts under strukturerade former och följande grupper är etablerade - samverkan daglig drift, samverkan hantering av invasiva arter och samverkan förebyggande arbete inom renhållning. Det senare är ett uppdrag från föreningen Samverkan i Huddinge som även omfattar några privata fastighetsägare.

Nämndmål: Ökad delaktighet

Måluppfyllelse

☐ God

Genom kommunens modell för medborgarinflytande, Huddingeförslag, finns möjlighet för invånare att tycka till och lämna förslag på förändringar. Flera av de förslag som kommit in under året har berört nämndens verksamhetsområde. Klimat- och stadsmiljönämnden arbetar även för att nämnden ska ha ett högt förtroende hos invånarna och att beslut som fattas är rättssäkra.

Invånare kan via kommunens webbsida anmäla fel på gator och vägar, parker och andra allmänna områden som i många fall sköts av stadsmiljöavdelningen. Ett nytt system för felanmälan kommer att upphandlas och implementeras under våren 2021.

Nämndmål: Ökad jämlikhet

Måluppfyllelse

☐ God

Nämnden redovisar konsuppdeldad verksamhetsstatistik och statistik per område där det är möjligt och relevant, bland annat gällande privatpersoners upplevelse av service och driften av utemiljöerna. Förvaltningen arbetar även med att tillgänglighetsanpassa och bibehålla en god tillgänglighet till den fysiska miljön, t.ex. på kommunens naturleder.

Förvaltningen har inlett ett samarbete med kommunens utvecklingsledare för jämlikhet för att se över vad miljö- och bygglovsförvaltningen kan göra för ökad jämlikhet samt i vilka verksamheter och på vilket sätt förvaltningen behöver

implementera barnkonventionen. Redan nu är GC-vägar och bussgator högt prioriterade vid vinterväghållning.

Nämndmål: Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen

Måluppfyllelse

 God

Förvaltningen har arbetat aktivt med proaktiv kommunikation via kommunens hemsida kring åtgärder i stadsmiljöer och har fortsatt utveckla samarbete med servicecenter i frågor kring hanteringen av proaktiv information och hantering av medborgarnas synpunkter och felanmälان.

Fler i jobb

Måluppfyllelse

 God

Nämnden har arbetat aktivt med handlingsplanen för förbättrat företagsklimat och tar emot praktikanter inom nämndens verksamhetsområde.

Under sommaren har 30 feriepraktikanter under ledning av tre handledare arbetat med att hålla kommunens parker rena och välskötta.

Mot bakgrund av måluppfyllelsen för det tillhörande nämndmålet bedöms måluppfyllelsen för det övergripande målet Fler i jobb som god.

Nämndmål: Fler och växande företag

Måluppfyllelse

 God

Stadsmiljöavdelningen har under året bedrivit ett omfattande arbete med att konkurrensutsätta den egna verksamheten med målsättningen att anlita externa aktörer i en större omfattning än tidigare. Förutsättningen är att stadsmiljöavdelningen säkerställer kvalitativa och ekonomiskt fördelaktiga upphandlingar/avtal.

Stadsmiljöavdelningen har återupptagit dialogen med fastighetsägarföreningen och företagarna i Kungens Kurva under november 2020. Beslut har tagits att skapa ett samverkansforum direkt mellan stadsmiljöavdelningen och fastighetsägarföreningen i Kungens Kurva. Även representanter från trygghets- och säkerhetssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning kommer att delta.

Förvaltningen har aktivt bidragit till förbättrad parkeringssituation och trafiksäkerhet i Länna i form av prioriterad parkeringsbevakning i området.

Vidare har förvaltningen deltagit i en städdag i Kungens kurva och bidragit med förbrukningsmaterial, skyddskläder och omhändertagandet av samlat avfall.

Därtill har förvaltningen under året utökat renhållningsinsatserna och grönyteskötselinsatserna i företagsparkområden.

Ekosystem i balans

Måluppfyllelse

 God

Klimatfrågan och hur vi ska klara miljömålen är en av de största utmaningarna vi har i Sverige. Huddinge kommun arbetar strategiskt och långsiktigt med att det ska vara lätt för invånare att göra det mest miljövänliga valet. För medborgarna handlar det exempelvis om små ändringar i livsstil som sänker energianvändandet, minskar mängden

avfall eller på andra sätt bidrar till att sänka koldioxidutsläppen. Samtidigt har kommunens olika verksamheter ett stort ansvar för att, med stöd av förvaltningens miljöstrategier, driva dessa frågor på de egna förvaltningarna.

Målpuppfyllelsen för det övergripande målet Ekosystem i balans ses som god utifrån bedömningen av de fyra tillhörande nämndmålen där tre bedöms som goda och en som godtagbar.

Nämndmål: Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Målpuppfyllelse

 God

Under 2020 har förvaltningen arbetat med att byta ut gamla lysarmaturer till LED på samtliga större vägar/leder och längst GC vägar i Trångsund, Skogås och Länna, totalt 2 500 st.

I de upphandlingar som genomfördes under hösten har förvaltningen ställt miljökrav på leverantörens fordon och maskiner enligt följande:

Under första kontraktsåret ska leverantören minst 50% av bilar som använts för uppdrag i Huddinge kommun vara klassade som miljöbilar, enligt den nationella miljöbilsdefinitionen. Leverantören ska under kontraktstiden uppnå målet om 100% miljöbilar, som används för uppdrag i Huddinge kommun. Handhållna maskiner, ska vara batteridrivna. Större maskiner som tex gräsklippare ska, i första hand, drivas med förnybart/miljöklassar bränsle. Om bensin används, ska dessa uppfylla kraven för miljöklass 1 eller likvärdigt.

Mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Utsläpp av växthusgaser per invånare (Totalt ton CO ₂ /inv)	1,8	1,7	1,5	Trend för totalresultat Positiv	
Huddinges ambitioner i miljöprogrammet är att växthusgasutsläppen ska minska till 1,0 ton/invånare senast 2030 och senast 2045 ska nettoutsläppen vara 0 ton/invånare. Utfallet har minskat något men takten behöver öka för att målet ska nås, vilket ska återspeglas i det nya miljöprogrammet som ska tas fram under 2021 för att gälla 2022-2026. Detta mått visar utsläpp inom det geografiska området delat med antal invånare och baseras på data från Nationella emissionsdatabasen och SCB. 2019 års värden presenteras sommaren 2021.					

Mått	Utfall 2013	Utfall 2015	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Kommunens utsläpp av CO ₂ från arbetsresor (till och från jobbet) (ton/årsarbetare)	0,51	0,57	0,58	Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2021 Minska
Detta mått mäts nästa gång 2021. Enligt Huddinge kommuns miljöprogram ska koldioxidfootavtrycket i Huddinge minska till 4,0 ton/invånare senast 2030 och 1,0 ton/invånare senast 2045. För kommunens medarbetare innebär det att koldioxidutsläppen från arbetspendlingsresor ska minska till år 2021 i jämförelse med startåret 2017. Denna uppföljning görs var tredje år och nästa analys tas fram för år 2021.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Andel fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan	19,6 %	20 %	21,2 %	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 25 %

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
<p>Utbytet av fordon till fossilfri fordonsflotta 2025 pågår men är beroende av bland annat gällande leasingavtal. Det långsiktiga målet på 100 % fossilfri fordonsflotta år 2025 bedöms kunna uppnås.</p> <p>Statistiken för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningens fordonsflotta, medan statistiken för 2020 endast avser utfall för nämndens fordon per 31 december.</p>					
Miljö- och bygglovsförvaltningens utsläpp av CO ₂ från tjänsteresor (ton/årsarbetare)	0,87	0,75	0,64	<p>Trend för totalresultat</p> <p>Positiv</p>	Etappmål 2020 Minska
<p>Koldioxidutsläppen från tjänsteresor med bil och flyg ska enligt Huddinge kommuns nuvarande miljöprogram minska med 50 procent till 2021 jämfört med 2015 vilket skulle innebära ett mål för 2021 på 0,55 ton/årsarbetare. Utsläppen har minskat för förvaltningen men för att nå etappmålet 2021 krävs ytterligare ansträngning. Under 2020 genomförde förvaltningens medarbetare inga tjänsteresor med flyg.</p>					
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (kg/årsarbetare)	73	77	76	<p>Trend för totalresultat</p> <p>Oförändrad</p>	
<p>Koldioxidutsläppen från kommunens tjänsteresor med bil och flyg ska enligt Huddinge kommuns nuvarande miljöprogram minska med 50 procent till 2021 jämfört med 2015 (mål 2021, 29 kg/årsarbetare). En viss minskning har skett mellan 2019 och 2020, men takten i omställningsarbetet behöver öka.</p>					
Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök till klimat- och energirådgivning ska få detta inom två veckor		100 %	-		Etappmål 2020 100 %
<p>Under 2020 har 5 föreningar fått rådgivning genom platsbesök av en Energi och Klimatrådgivare. Rådgivning har erbjudits digitalt efter att Coronarestriktioner infördes, men erbjudandet har avböjts av föreningar och företag.</p>					
Invånare som efterfrågar rådgivning hos klimat- och energirådgivning ska få det inom två veckor		98 %	95 %	<p>Trend för totalresultat</p> <p>Oförändrad</p>	Etappmål 2020 100 %
<p>Två personer har inte fått efterfrågad rådgivning inom två veckor på grund av begränsade resurser under semestertider. Nämndens energi- och klimatrådgivning har högt kundfokus och därmed högt uppsatta mål. De privatpersoner som vill ha rådgivning ska inte behöva vänta mer än två veckor. Rådgivningen är en viktig del i kommunens arbete med att sänka koldioxidutsläppen.</p>					
Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i kommunala lokaler	178	163	158	<p>Trend för totalresultat</p> <p>Positiv</p>	
<p>Målsättningen 2020 för energianvändningen, inklusive verksamhetsel, i kommunala lokaler var att den skulle vara högst 137 kWh/m². Dessutom vara målsättningen att energianvändningen för gatubelysningen skulle minska. De senaste åren har energianvändningen minskat, men nivåerna ligger fortfarande högt. Under 2021 behöver insatser göras om målet ska nås.</p> <p>För gatubelysningen finns ingen sammanställning med historiska siffror för energianvändningen. Den totala förbrukningen för 2018 låg på 5 435 MWh. Kostnaderna för energiförbrukningen har minskat de senaste åren trots ökade nätavgifter och en ökning av antalet belysningsstolpar i och med ökat bostadsbyggande i kommunen vilket ger att energiförbrukningen har minskat de senaste åren. Minskningen i energiförbrukning beror främst på utbyte av belysningsarmaturer till LED med lägre energiförbrukning.</p> <p>En preliminär siffra från Huddinge Samhällsfastigheter AB för 2020 är 157-159 kWh/m².</p>					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i nämndens lokaler		191	176	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 ---
Förvaltningens kontorspersonal flyttade till nya lokaler med ett grönt hyresavtal under 2019, vilket nu under 2020 har fått effekt på resultatet för helåret.					

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Webbaserad miljöutbildning

Bakgrund:

Idag finns ingen samlad miljöutbildning för kommunens anställda. Med anledning av att målen i miljöprogrammet och kommunens interna organisation för miljöarbete, finns ett behov av att fler medarbetare, chefer och förtroendevalda har en grundläggande utbildning om miljöfrågor och hur kommunen arbetar. Utbildningen ska innehålla grundläggande miljökunskap samt Huddinge kommuns miljömål och miljöstyrning.

Beskrivning

Under 2020 ska nämnden handla upp och introducera en applikation med miljöutbildning för samtliga anställda, chefer och förtroendevalda.

Status

Ej klart i år

Kommentar

Arbetet med att ta fram en utbildning påbörjades under hösten 2020 i ett internt i samarbete med kommunstyrelsens förvaltning och två digitala verktyg från Xtractor (Totara Learn och Adapt Builder) kommer att användas. Utbildningen färdigställs under januari 2021 för att sedan pilottestas under februari och därefter justeras innan slutlig faktagranskning i mars och därefter lanseras för personal och förtroendevalda i april. Framtagandet fördröjdes över årsskiftet av upphandling av konsult för stöd kring manus och filmer.

Utvecklingsåtagande: Minska energianvändningen i kommunala lokaler

Bakgrund:

Energianvändningen i kommunala lokaler behöver minska. Efter några års ökning skedde en viss minskning 2018. Frågan är fortsatt prioriterad för att kunna sänka de långsiktiga kostnaderna samtidigt som klimatpåverkan minskar. Incitament behöver finnas för energieffektivisering och verksamheterna ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt ta del av såväl energianvändning som åtgärdsförslag på enhetsnivå. En särskild analys av energi- och klimatfrågorna behöver göras inför revidering av miljöprogrammet.

Beskrivning

Under 2020 ska energiåtgången i kommunens verksamhetslokaler sänkas till högst 137 kWh/m². Nämnden ansvarar både för att åtgärda och rapportera in sin egen åtgång samt för uppföljning av kommunens andra verksamhetslokaler.

Status

✓ Klart

Kommentar

Energianvändningen inom kommunen fortsätter att minska. Genom byte av armaturer till LED både i de fastigheter där det inte redan är gjort och flytt till lokaler med lägre energiåtgång sänks energianvändningen i kommunala lokaler. För all nybyggnation ställs krav på Miljöbyggnad Guld. För att ytterligare minska energianvändningen har Huddinge Samhällsfastigheter AB i år bland annat:

- Installerat bergvärmepumpar på två utvalda förskolor i syfte att sänka energiförbrukningen.
- Tagit fram ett paket innehållandes information och uppföljning av energianvändningen som ska redovisas på verksamhetsmöten som hålls 2 ggr/år med verksamhetschefer samt fastighetsansvariga som hjälp i arbetet med att minska energianvändningen.
- Skapat förutsättningar för att dokumentera alla energiåtgärder som görs varje år.

Det finns även planer på att ta fram en solcellstrategi.

Utvecklingsåtagande: Revidering av miljöprogrammet

Bakgrund:

Det strategiska miljöarbetet i kommunen ska utgå från kommunens miljöprogram. Samtliga nämnder behöver ha en struktur för prioritering och ansvar utifrån miljöprogrammets olika målområden. Många mål genererar åtgärder som respektive förvaltning råder över. Under 2020 ska en revidering av miljöprogrammet påbörjas. Inför revideringen ska en särskild analys av energi- och klimatfrågorna göras.

Beskrivning

Under 2020 ska arbetet med att revidera miljöprogrammet inledas. Arbetet väntas fortgå även under 2021. Uppdraget ska leverera nya mål och mått för nästa etapp inför uppfyllnad av de nationella miljömålen. Nämnden leder arbetet och övriga förvaltningar och kommunala bolag deltar.

Status

✓ Klart

Kommentar

Åtagandet är flerårigt och det som planerades göras under 2020 är genomfört. Under våren 2020 inleddes arbetet med att sätta tidplan och struktur för revideringen. Nyckelpersoner inom koncernen kartlades och kontaktades för att delta i förberedande workshops under våren i syfte att lyfta goda exempel från andra kommuner, göra en omvärldsbevakning, samt inleda kartläggningen av vilka mål och mått som blir relevanta och kärnfulla i ett nytt miljöprogram.

Ett koncerngemensamt projekt med kommundirektören som beställare och nämndens arbetsutskott som politisk referensgrupp startades i augusti. Utsedda fokusgrupper fick granska nuvarande mål och mått i gällande miljöprogram för att få underlag till vilka mål och mått som bör ingå i det nya miljöprogrammet. En konsult bistår kommunen med en särskild utredning kopplat till energi- och klimatmålen för att identifiera verkkningsfulla mål och mått att gå vidare med samt kartlägga hur de kan uppnås. Planen är att under april 2021 ha ett förslag till reviderat miljöprogram som därefter skickas på remiss och förankras bland olika intressenter innan det slutliga förslaget via nämnden går till kommunfullmäktige för beslut i december 2021.

Nämndmål: God vattenstatus i sjöar och vattendrag

Måluppfyllelse

⇒ God

Arbetet med att förbättra vattenstatusen i Huddinges sjöar och vattendrag pågår. I sjön Trehörningen genomfördes under året en aluminiumfällning i syfte att sänka fosforhalterna.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Fosforhalter i Långsjön (Segeltorp), (µg/l)	60	60	62	Trend för totalresultat → Oförändrad	
Ett lokalt åtgärdsprogram för Långsjön håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och de planerade åtgärderna genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas.					
Fosforhalter i Trehörningen (Sjödalen), (µg/l)	117	112	108	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
Trehörningen genomgick en aluminiumfällning under augusti-september men provtagningen skedde innan sjön behandlades. Resultat från detta ses först 2021. Viktigt att notera är dock att det är rullande treårsmedelvärde som redovisas varför det kommer att bli en eftersläpning i resultatet från fällningen.					
Fosforhalter i Orlången (Vidja), (µg/l)	62	69	59	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
Orlången genomgick aluminiumfällning augusti-september 2019. Det som redovisas som resultat 2020 är dock rullande treårsmedelvärden, vilket ger en eftersläpning i resultatet från fällningen. Den uppmätta totalfosforhalten på provpunkten var 20 mikrogram fosfor/l vatten 2020 jämfört med 78 mikrogram fosfor/l vatten 2019.					
Fosforhalter i Magelungen, (µg/l)	30	28	23	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
Ett lokalt åtgärdsprogram för Magelungen och Forsån har tagits fram i samarbete med Stockholms stad, Stockholm Vatten och Avfall AB och Tyresås vattenvårdsförbund. Programmet godkändes av klimat- och stadsmiljönämnden i september. När åtgärderna i programmet genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas.					
Fosforhalter i Drevviken, (µg/l)	51	49	38	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
Ett lokalt åtgärdsprogram för Drevviken håller på att tas fram i samarbete med Haninge kommun, Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB och Tyresö kommun. När programmet är färdigt och de planerade åtgärderna genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas.					
Siktdjup i Långsjön (Segeltorp) (meter), 3-årsmedelvärden	1,2	1,3	1	Trend för totalresultat ↘ Negativ	
Etappmålet för 2021 är 2 m. Ett lokalt åtgärdsprogram för Långsjön håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och de planerade åtgärderna genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Siktdjup i Trehörningen (meter), 3-årsmedelvärden	0,6	0,5	0,5	Trend för totalresultat → Oförändrad	
Trehörningen genomgick en aluminiumfällning under augusti-september men provtagningen skedde innan sjön behandlades. Resultat från detta ses först 2021. Viktigt att notera är dock att det är rullande treårsmedelvärde som redovisas varför det kommer att bli en eftersläpning i resultatet från fällningen.					
Siktdjup i Orlången (Vidja) (meter), 3-årsmedelvärden	0,8	0,9	1,2	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
En förbättring syns i mätningen 2020, men det är oklart om etappmålet på 1,9 meters siktdjup 2021 kan nås.					
Siktdjup i Magelungen (meter), 3-årsmedelvärden	1,7	2,1	2,5	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
Ett lokalt åtgärdsprogram för Magelungen och Forsån har tagits fram i samarbete med Stockholms stad, Stockholm Vatten och Avfall AB och Tyresås vattenvårdsförbund. Programmet godkändes av klimat- och stadsmiljönämnden i september. När programmet åtgärderna genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar och etappmålet för 2021 är 2,2 m.					
Siktdjup i Drevviken (meter), 3-årsmedelvärden	1,7	2	1,5	Trend för totalresultat ↗ Positiv	
En lokal åtgärdsplan för Drevviken håller på att tas fram i samarbete med Haninge kommun, Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB och Tyresö kommun. När planen är färdig och de planerade åtgärderna genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar och etappmålet för 2021 är 2,2 m.					

Nämndmål: Bibehållen biologisk mångfald och förbättrade möjligheter för friluftsliv

Målluppfyllelse

 God

Förvaltningen har beviljats bidrag från Naturvårdsverket för en lokalnaturvårdssatsning (LONA) för att stärka ekosystemtjänsten pollinering. Inom projektet ingår att kartlägga artrika gräsytor inom kommunen där ängar med fördel kan skapas för att öka mängden blommande ängsmarker i tätbebyggda områden. Resultatet av inventeringen visar att nästan hälften av kommunens gräsmattor har potential att ställas om till blommande ängar. Denna omställning skulle innebära en högre biologisk mångfald samt lägre skötselbehov då antalet traditionella skötselintensiva gräsytor minskar.

På Huddinge kommuns naturmark sker slätterarbetet som planerat i syfte att ytterligare främja den biologiska mångfalden. Skogsbryn har röjts runt tre ängsmarker i syfte att hålla markerna öppna, artrika och fria från sly.

Bete på naturbetesmarker och våtmarker har skett som planerat i syfte att främja den biologiska mångfalden.

12 hektar våtmark har restaurerats för att öka landskapets vattenhållande förmåga, minska översvämningsrisk, gynna biologisk mångfald och fungera som kolsänka. Åtgärder som genomförts för friluftslivet är nya eldstäder, spänger, gångbro och grindar. Flera ridleder har markerats och förbättrats. I Flottsbro finns tre nya vandringsleder och ett antal cykelleder och i Drevviken har strandpromenaden förbättrats.

En direktupphandling för bekämpning av invasiva arter är slutförd och där förvaltningen i samverkan med Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB tillsammans med upphandlad entreprenör arbetar systematiskt med bekämpning av dessa invasiva arter.

Nytt jakträttsavtal för Huddinge Jakt- och viltvårdsförening har tecknats. Därtill har kommunens skyddsjakt och tätortsnära jakt har från den 1 juli 2020 lagts ut på ett externt uppdrag till föreningen. Statistik för avskjutningar och viltvårdsinsatser har tagits fram.

I den viltvårdsplan för 2019 som antogs av klimat- och stadsmiljönämnden framgår att förvaltningen ska rapportera en uppföljning av reglerna, jaktstatistik för varje art, uppföljning av skyddsjakten, statistik över viltolyckor samt en bedömning av utveckling och förutsättningar för respektive art. Förvaltningen påbörjade under 2020 en sådan uppföljning som avser jaktåret 2019/2020, vilket avslutades den 30 juni 2020. Då viltvårdsplanen fortsättningsvis bör omfatta ett jaktår så avser förvaltningen att inför jaktåret 2021/2022, som tar sin början den 1 juli 2021, återkomma med ett förslag som tar sin utgångspunkt i en uppföljning av jaktåret 2020/2021 vilken då kommer redovisas parallellt.

Förvaltningen har utrett behovet av en naturvårdsplan och kommit fram till att det finns behov av en plan som systematiskt beskriver och anger en prioritering av naturvårdsinsatser i naturreservaten. Arbetet med detta kommer att påbörjas under 2021.

Mått	Utfall 2014	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Placering i mätningen Årets naturvårdskommun	1	1	→ Oförändrad	Etappmål 2022 1
Mätningen genomförs nästa gång år 2022. Nämndens ambition är att det löpande arbete som görs i naturreservaten ska innebära en fortsatt förstaplats. Områden som varit viktiga i tidigare mätningar är bland annat naturvärdesinventeringar, skydd mot exploatering av naturvärden, andelen skyddad natur samt information till och kommunikation med invånare.				

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Areal hävdad ängsmark	32		25	Trend för totalresultat ↘ Negativ	Etappmål 2020 20
Enligt miljöprogrammet ska andelen ogödslad ängsmark i naturreservaten öka. Målet har en koppling till Agenda 21. Utfallet har i flera år legat högre än målet. En avvägning behöver göras mellan arealen hävdad ängsmark och de resurser nämnden har tilldelats.					
Areal hävdad våtmarksbete (hektar)	29	86	86	Trend för totalresultat → Oförändrad	Etappmål 2020 35
Måttet hör ihop med mätningarna som görs i årets Naturvårdskommun. Det är ett omfattande arbete med att mäta areal hävdad våtmarksbete och en osäkerhet råder kring hur 2018 och tidigare års mätningar har gjorts. En ökning skedde mellan 2018 och 2019 till följd av nya hagar vid Drevviken.					
Andel skogsmark som skyddas som naturreservat (% av den totala skogsmarken)	40	40	40	Trend för totalresultat → Oförändrad	Etappmål 2020 40

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Enligt miljöprogrammet ska fler områden inom kommunen omvandlas till naturreservat och på sikt kommer andelen skogsmark som skyddas som naturreservat att öka. Mått redovisade i tidigare års verksamhetsplaner har varit felaktiga och har nu justerats.					
Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter	Nej	Ja	Ja	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 Ja
En direktupphandling för bekämpning av invasiva arter är slutförd och där förvaltningen i samverkan med Huga Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB tillsammans med upphandlad entreprenör arbetar systematiskt med bekämpning av dessa. Bekämpning av invasiva arter inom stadsmiljö har skett med fokus på hantering av jätteleka. Förvaltningen har systematiskt bekämpat bestånden och lägger systematiskt in bestånd såväl i kommunens GIS-system som i den nationella artportalen. Förvaltningen har också påbörjat en systematisk inventering av bestånd av parkslide och har under hösten deltagit i flera workshops och informationsmöten med Naturvårdsverket samt länsstyrelsen för att hålla sig uppdaterade inom området. Proaktiv information finns på hemsidan.					

Utvecklingsåtagande: Översyn av föreskrifter, skötselplaner och gränser för kommunala naturreservat

Bakgrund:

Klimat- och stadsmiljönämnden tar avstamp i de nationella miljökvalitetsmålen som anger att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant. Kommunfullmäktige i Huddinge kommun antog 2017 kommunens nya miljöprogram som syftar till att styra miljöarbetet i kommunen. Ett av sex temaområden som lyfts upp i miljöprogrammet är "Biologisk mångfald och friluftsliv", vilket innefattar mål om såväl bevarande av grönstrukturen och den biologiska mångfalden som att tillgängliggöra naturen för fler besökare.

Utvecklingsåtagandet ska göras utifrån perspektivet att kommunen växer. Idag finns det elva kommunala naturreservat inom Huddinge, för vilka kommunfullmäktige beslutat om syften, föreskrifter och skötselplaner. Syftet med kommunens naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och/eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Detta omfattande översynsarbete påbörjades under 2019 genom att sätta upp en prioriteringsordning och tidplan efter att en genomgång av reservaten och dess behov av översyn av styrdokumentet. Tidsåtgången för hela översynsarbetet är beroende av processen för samråd och politiska beslutsprocesser samt hur omfattande ändringar som kommer föreslås.

Beskrivning

Detta är ett flerårigt åtagande. Nämnden ska genomföra en övergripande översyn utifrån behov av revidering av syften, föreskrifter, skötselplaner samt eventuell justering av gränser för kommunala naturreservat i Huddinge kommun. Under 2020 görs översynen av de prioriterade reservaten som är Orlångens naturreservat, Gömmarens naturreservat och Flemingsbergsskogens naturreservat. Utvecklingsåtagandet ska göras utifrån perspektivet att kommunen växer och ett syfte är att öka fokuset på friluftslivet i naturreservaten samt se över eventuella behov av justeringar av reservatsgränser för att möjliggöra kommande exploateringar och infrastrukturprojekt, med bibehållit bevarande av den biologiska mångfalden.

Status

 Ej klart i år

Kommentar

2018 gav kommunfullmäktige dåvarande natur- och byggnadsnämnden två uppdrag kopplade till detta utvecklingsåtagande. Utöver att göra en övergripande översyn utifrån behov av revidering av syften, föreskrifter och skötselplaner samt eventuell justering av gränserna för de kommunala naturreservaten och studera förutsättningarna att inom naturreservatets föreskrifter ge möjligheter att främja friluftaktiviteter i anslutning till kommunens sjöar, skulle nämnden även:

- Aktualisera det uppdrag som gavs 2005 till kommunstyrelsens förvaltning att tillsammans med dåvarande miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att se över gränser och föreskrifter i Gömmarens naturreservat för att möjliggöra utveckling av Kungens kurva.
- Utredda förutsättningarna för Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg syd i Flemingsbergsskogens, Orlångens och Gömmarens naturreservat.
- Utredda förutsättningarna att justera gränser och föreskrifter för Orlångens naturreservat i syfte att inrymma en förskola/skola inom fastigheten Gladö kvarn 1:1 Gladö kvarn.

En preliminär rapport togs fram och presenterades under våren. Det fortsatta arbetet har visat att det inte behövs någon justering av reservatsgränserna för att kunna bygga en förskola/skola i Gladö kvarn.

Under 2021 fortsätter arbetet som ett uppdrag från nämnden till förvaltningen att ta fram kriterier och förutsättningar för revidering av skötselplaner.

Nämndmål: Giftfri miljö

Måluppfyllelse

Ej godtagbar

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Mängd hushållsavfall (kg/inv)	406	391	400	➔ Oförändrad	
Det senaste resultatet är från 2019. Data för år 2020 tas fram i början på mars 2021. Mängden hushållsavfall har ökat med cirka 2 % mellan 2018 och 2019 men kommunen ligger under rikssnittet för insamlat hushållsavfall som var 467 kg/invånare (2019).					
Insamlat förpackningsmaterial per capita (kg)	54,3	55,3	48	⬇️ Negativ	Etappmål 2020 65
Insamlade tidningar och förpackningar ska senast 2021 öka till samma nivå som riksgenomsnittet, vilket 2019 var 62 kg/invånare. Utfall för 2019 var 48,2 kg/invånare vilket är en minskning från de senaste åren som legat stadigt på runt 55 kg. Etappmålet för 2020 ligger på 65 kg/invånare, officiella siffror för 2020 tas fram i slutet av februari 2021. Arbetet behöver intensifieras för att nå de uppsatta målen.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Andel ekologiska livsmedel i kommunala verksamheter	40,9 %	39,6 %	36,7 %	Trend för totalresultat ⬇️ Negativ	Etappmål 2020 Öka
Andelen ekologiska livsmedel i de kommunala verksamheterna ska öka enligt Huddinge kommuns miljöprogram men har sjunkit de senaste åren. Resultatet visar en nedåtgående trend i kommunala verksamheter vad gäller inköp av ekologiska livsmedel. En delförklaring till det kan bero på att formuleringarna i Mål och budget samt i verksamhetsplaner är otydliga kring vad som ska uppnås gällande de ekologiska inköpen. Tidigare satte nämnderna upp procentuella mål att nå upp till i alla enskilda verksamheter. Detta har frångåtts vilket gör det svårare att kommunicera, mäta, följa upp och framför allt prioritera.					
Invånarnas nöjdhet med eller missnöjdhet med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen		78 %			
Måttet är nytt från och med 2019. På sikt är nämndens ambition att öka nöjdheten, men jämförelse behöver först göras med länet och med tidigare år. Nästa mätning görs 2022.					

Utvecklingsåtagande: Stärka den cirkulära ekonomin

Bakgrund:

Att stärka den cirkulära ekonomin innebär att uppvärdera de naturresurser som annars benämns som avfall. Genom att återanvända istället för att köpa nytt kan kommunen sänka sina kostnader för exempelvis möbler och datorer. Det kan samtidigt finnas olika hinder som gör att verksamheterna i praktiken inte kan arbeta på detta sätt. Sådana hinder bör identifieras och åtgärdas.

Beskrivning

Detta är ett flerårigt utvecklingsåtagande. Under 2020 kommer åtagandet att tydliggöras genom att en kartläggning görs av hur andra kommuner arbetar och vad som är möjligt för andra förvaltningar att bistå med. Relativt snabba åtgärder borde vara att ta tillvara på de kontorsmöbler som annars skulle slängas och starta återbruk av dessa. På liknande sätt finns redan ett återbruk av elektronik inom kommunen.

Status

 Ej klart i år

Kommentar

Under året har förvaltningen omvärldsbevakat, tittat på goda exempel från andra kommuner och gjort en kartläggning av vad som görs i Huddinge kommun. Förslag med kostnadseffektiva metoder har tagits fram. Ett av förslagen handlar om att starta en så kallad "TAGE-hylla" (Ta och ge-hylla). Tanken är att TAGE-hyllan står på förskolor tillgängligt för barnens föräldrar. TAGE-hyllan går ut på att föräldrar kan lägga in kläder och skor deras barn vuxit ur, för att ta nya kläder som passar barnet. Några gånger om året töms skåpet på sådant som aldrig blir valt, vilket skänks till klädinsamling. Detta förslag är inte förankrat med barn- och utbildningsförvaltningen men under 2021 vill förvaltningen tillsammans med barn- och utbildningsförvaltningen utreda förutsättningarna för att implementera detta i någon förskola som ett pilotprojekt för att sedan utvärdera om det går att implementera i flera förskolor.

Andra förslag som har tagits fram under året har varit att ordna evenemang, bland annat föreläsningar och workshops kopplat till återbruk och cirkulär ekonomi samt interna klädbytdagar. Tyvärr har detta inte kunnat genomföras på grund av pandemin, men förslagen kommer att arbetas vidare med under 2021.

Utöver dessa förslag har förvaltningen tillsammans med Klimatklubben i Huddinge, SRV och Huga Bostäder AB fört dialog om att starta en återbruksverksamhet i Huddinge. Diskussionerna fortsätter 2021.

Systematisk kvalitetsutveckling

Måluppfyllelse

 God

Ett genomgripande förbättringsarbete pågår inom förvaltningen i syfte att höja såväl effektivitet som kompetens för hela driftverksamheten inom stadsmiljöavdelningen.

Förändrings- och förbättringsarbetet har bedrivits parallellt med tre inriktningar:

1. Förbättra interna processer, rutiner och kontroll över avdelningens verksamhetsområde.
2. Se över möjligheter att öka intäkter i form av justerade avgifter.
3. Se över och minska kostnaderna med hjälp av analyser av drift, behov och nyttjande av teknisk utrustning, effektivisering och samordnade upphandlingar samt prövning av samverkan inom Huddingekoncernen och konkurrensutsättning.

Inom natur- och klimatavdelningen fortsätter arbetet med att vidareutveckla rutiner och arbetssätt. Medarbetarna har fått utökat ansvar för arbetsuppgifter och uppgifter har spridits jämnare över gruppen. Det har resulterat i att engagemanget och arbetsglädjen har ökat för gruppen.

Måluppfyllelsen för två av de tillhörande nämndmålen bedöms som god och för ett som godtagbar varför måluppfyllelsen för det övergripande målet Systematisk kvalitetsutveckling ses som god.

Nämndmål: Systematiskt planera, följa upp och förbättra

Måluppfyllelse

God

Under året har nya, förbättrade rutiner implementerats i bl.a. följande processer: upphandlingar, direktupphandlingar, beställningar/avrop, fakturaunderlag, fakturakontroll, ekonomiprocesser och attestflöde.

Under 2020 har arbetet med att jämföra, analysera och förändra/förbättra varit en stor del av stadsmiljöavdelnings arbete inför konkurrensutsättning/upphandling inom avdelningens verksamhetsområden vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt.

Utvecklingsåtagande: Jämföra, analysera och förändra på natur- och klimatavdelningen

Bakgrund:

I Mål och budget beskrivs att Huddinge idag har en hög kostnadsnivå jämfört med andra kommuner. Vilket inte nödvändigtvis betyder att vi har en bättre kvalitet. Nyckeln till att komma ned i kostnadsnivå är att jämföra, analysera och förändra.

Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på hur man kan genomföra digitalisering som sänker kostnaderna.

Beskrivning

För natur- och klimatavdelningen kommer följande arbete göras under 2020:

- Göra en jämförelseanalys med de fem främsta kommunerna i undersökningen årets naturvårdskommun för att se vad som behöver göras för att bibehålla förstaplatsen.

- Se över nämndens mindre arrenden och göra marknadsanalyser för att utreda om kommunen har rätt arrendavgifter.

Löpande avrapportering kommer ske i samband med delårsrapporterna under året och i verksamhetsberättelsen.

Status

Klart

Kommentar

Bägge uppdrag har påbörjats. För översynen av de mindre arrendena har en kartläggning gjorts av kommunens arrenden för att säkerställa att arrendena är uppskrivna enligt konsumentprisindex (KPI) i enlighet med arrendavtalen. Under 2020 planerades en gemensam upphandling av ett systemstöd för förvaltning av fastigheter för kommunen, men i dagsläget har kommunstyrelsens förvaltning pausat projektet. En jämförelse med övriga kommuner som ligger högt i friluftsenkäten har gjorts och åtgärder för att behålla förstaplatsen i länet planeras. Jämförelser med övriga kommuner som ligger högt i naturvårdsenkäten och en analys över vad som behöver prioriteras för att behålla förstaplatsen har genomförts.

Utvecklingsåtagande: Jämföra, analysera och förändra på stadsmiljöavdelningen

Bakgrund:

I Mål och budget beskrivs att Huddinge idag har en hög kostnadsnivå jämfört med andra kommuner. Vilket inte nödvändigtvis betyder att vi har en bättre kvalitet. Nyckeln till att komma ned i kostnadsnivå är att jämföra, analysera och förändra.

Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på hur man kan genomföra digitalisering som sänker kostnaderna.

Beskrivning

För stadsmiljöavdelningen kommer följande arbete göras under 2020:

Utveckla påbörjat arbete med jämförelseanalys genom att sätta framtagna siffror i relation till kvalitetsnivåer och jämföra med andra kommuner som har en lägre kostnadsnivå. Den under 2019 genomförda jämförelseanalysen ska ligga som grund för fortsatta och fördjupade jämförelser under 2020. Där kommer förvaltningen fortsätta arbetet genom att titta närmare på områden där andra kommuner arbetar på ett mer effektivt sätt såsom drift och underhåll av vägar, hur bättre upphandlingar av vinterunderhållet kan göras samt minska driftkostnaderna för gatubelysning. Förbättringsarbetet på stadsmiljö ska leda i riktning mot en ekonomi i balans samt med framtagna tydliga ambitionsnivåer kring skötsel genom tydlig ansvarsfördelning och uppföljning.

Löpande avrapportering kommer ske i samband med delårsrapporterna under året och i verksamhetsberättelsen.

Status

Klart

Kommentar

Under 2020 har arbetet med att jämföra, analysera och förändra/förbättra (JAF) varit en stor del av stadsmiljöavdelningens arbete med konkurrensutsättning/upphandling av avdelningens verksamhetsområden vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt. I Kolada finns från i år gatustatistik. Förvaltningen kunde dock konstatera att Huddinge kommuns inrapporterade antal mil väg/gång- och cykelväg innehöll felaktigheter och att resultatet i statistiken därför inte var rättvisande. Detta är nu åtgärdat.

JAF-arbete kommer att kunna genomföras i en betydligt större utsträckning efter att förvaltningens kostnader kopplade till respektive verksamhetsområde kommer att tydliggöras med hjälp av prissättningen i förvaltningens genomförda upphandlingar.

Nämndmål: Ökad processorientering

Måluppfyllelse

God

Under 2020 har förvaltningen aktivt deltagit och bidragit i arbetet med HuddKLASSA och ett processregister över alla kommunens huvudprocesser finns framtaget. Ett arbete med att kartlägga ett antal gemensamma processgrupper (gata och park) med samhällsbyggnadsavdelningen på kommunstyrelsens förvaltning pågår.

Nämndmål: God användning av digitaliseringens möjligheter

Måluppfyllelse

Godtagbar

Under 2020 har arbete med upphandling av ett nytt system för felanmälan påbörjats, se nedan. Förvaltningen har även arbetat med att förbereda upphandling av ett system för skötsel och underhåll av gatuobjekten, inklusive gatubeläggningsplanen.

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Digitalisering av stadsmiljöavdelningen

Bakgrund:

Stadsmiljöavdelningens verksamhet skiljer sig från de övriga på förvaltningen med en lägre grad av digitalisering. Effektivisering och kostnadsoptimering inom avdelningen förutsätter digitalanpassning av verksamheten. Detta kommer att underlätta att resurser frigörs och därmed kan medarbetarna fokusera på basuppdraget.

För att utveckla och förbättra verksamheten inom stadsmiljöavdelningen behöver ett flertal åtgärder genomföras för att få verksamheten mer strukturerad och digitaliserad. Ett antal åtgärder har gjorts de senaste åren genom en kartläggning av skötselytor för det gröna, inventering av status för olika objekt och projekt informationsmodellering. Detta arbete behöver slutföras och IT-system för stöd till förvaltningen av olika objekt/ansvarsområden behöver finnas på plats för att verksamheten ska skötas på ett effektivare och mer överblickbart sätt.

Detta är ett långsiktigt arbete som behöver fortsätta över längre tid med ett stegvis införande och utveckling av verksamheten för att nå önskat läge med bättre styrning och uppföljning. Arbetet måste också genomföras inom givna budgetramar. Slutmålet är att verksamheten ska ha digitala förvaltningsystem där alla objekt (t.ex. broar, stängsel, papperskorgar, fågeltorn, gator) finns registrerade och utifrån detta kan skötsel/drift- och underhållsplaner tas fram och följas upp.

Beskrivning

Digitalisering av stadsmiljöavdelningen

Under 2020 kommer framtagande av nya rutiner och ett nytt system för felanmälan upphandlas och implementeras. Det nya systemet ska ha hög grad av användarvänligt för invånare, servicecenter och de medarbetare som ska åtgärda felen. För förvaltningsorganisationen kan hanteringen effektiviseras och en bättre möjlighet till uppföljning ges.

Det nya systemet kommer upphandlas och implementeras under 2020.

Status

Ej klart i år

Kommentar

Under 2020 har arbete med upphandling av ett nytt system för felanmälan påbörjats. Det nya systemet ska ha hög grad av användarvänligt för invånare, servicecenter och de medarbetare som ska åtgärda felen. För förvaltningsorganisationen kan hanteringen effektiviseras och en bättre möjlighet till uppföljning ges.

Upphandlingen har inte avslutats med en tilldelning av kontrakt på grund av avsaknad av kvalitativa anbud. Arbetet med upphandlingen av ett felanmälanssystem fortsätter under 2021.

Förvaltningen har även arbetat med att förbereda upphandling av ett system för skötsel och underhåll av gatuobjekten, inklusive gatubeläggningsplanen. Starten för upphandlingen är planerad till det första kvartalet 2021.

Attraktiv arbetsgivare

Måluppfyllelse

Resultatet generellt i årets medarbetarenkät är lägre än Huddinge kommuns totala resultat och resultatet skiljer sig åt mellan stadsmiljöavdelningen och natur- och klimatavdelningen. Medarbetarenkäten genomfördes redan i januari 2020 och avser medarbetares upplevelse av arbetssituationen 2019.

Det låga resultatet inom stadsmiljöavdelningen har sin bakgrund i en tidigare instabilitet med ett otillräckligt ledarskap och ett alltför svagt fokus på kompetens och kvalitet i utförandet. Dessa omständigheter ledde till en ökad distans mellan olika arbetsenheter, oklara ansvarsuppdelningar, begränsat utrymme för kunskapsöverföring men också sviktande upplevelser av delaktighet och inflytande.

Sensommaren 2019 intensifierades arbetsgivarens insatser med avsikt att komma till rätta med situationen. Stadsmiljöavdelningens egentliga uppdrag har sedan dess klarlagts liksom de ekonomiska förutsättningarna. Även ansvarsfördelningen inom avdelningen har slagits fast, interna "stuprörsorganisationer" har brutits ner och mer aktiva kommunikationsformer har etablerats. Nya chefs- och ledarroller har lagts fast och nyrekryteringar har gjorts till samtliga av dessa. Förändringsinsatserna, som på många sätt varit genomgripande har bedrivits i ett högt men nödvändigt tempo, vilket med stor sannolikhet har medfört en oro och osäkerhet bland många medarbetare. Parallellt med detta har avdelningen, utifrån politikens klart uttalade avsikter, genomfört ett genomgripande omställningsarbete. Från en stor del av eget utförande av arbetsuppgifter till ett utförande med hjälp av alternativa utförare.

Omställnings- och förändringsarbetet fortskrider enligt plan. Förvaltningens förhoppning är att resultatet av de genomförda förändringarna kommer att ge ett högre resultat, särskilt med avseende på profession, effektivitet, delaktighet, inflytande och förmåga till god samverkan, i nästa medarbetarundersökning.

Måluppfyllelsen för det övergripande målet Attraktiv arbetsgivare ses som godtagbar utifrån måluppfyllelsen av de tre tillhörande nämndmålen och utifrån de stora förbättringar som har skett på förvaltningen.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Antal anställda	Utfall 12- 2020 56 Utfall 12- 2019 62 Utfall 12- 2018 190		Kvinnor 12- 2020 19 Kvinnor 12- 2019 19 Kvinnor 12- 2018 92	Män 12- 2020 37 Män 12- 2019 43 Män 12- 2018 98	Nej
Resultaten för 2018 avser hela dåvarande natur- och byggnadsförvaltningen.					
Antal anställda chefer	Utfall 12- 2020 6 Utfall 12- 2019 6 Utfall 12- 2018 13 Trend för totalresultat → Oförändrad		Kvinnor 12- 2020 2 Kvinnor 12- 2019 2 Kvinnor 12- 2018 7	Män 12- 2020 4 Män 12- 2019 4 Män 12- 2018 6	Nej
Resultaten för 2018 avser hela dåvarande natur- och byggnadsförvaltningen.					
Personalomsättning (exklusive intern rörlighet) ackumuleras	Utfall 12- 2020 19,5 % Utfall 12- 2019 18,7 % Utfall 12- 2018 14 % Trend för totalresultat → Oförändrad				Nej

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön	Omotiverade skillnader?
Måttet anger den externa personalomsättningen, dvs andelen tillsvidareanställda som slutar i kommunen i förhållande till antalet tillsvidareanställda. I detta mått ingår även pensionsavgångar (men ej intern rörlighet inom kommunen). Klimat- och stadsmiljönämnden har en hög personalomsättning till stor del på grund av pågående förändringsarbete på stadsmiljöavdelningen.				

Nämndmål: Aktivt medarbetarskap

Måluppfyllelse

 Godtagbar

Under 2020 har stadsmiljöavdelningen genomfört en stor organisatorisk förändring bland annat med målsättningen att öka det aktiva medarbetarskapet. Den tidigare organisationen som bestod av beställarenheten och utförarenheten har avskaffats och den nya organisationen består idag av tre verksamhetsnära enheter, gata, park och trafik. Samtliga medarbetare som arbetar inom respektive verksamhetsområde, ingår nu i respektive enhet med närmare till sina chefer, bättre tillgång till information och större möjligheter till aktivt medarbetarskap.

Mått	Utfall	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)	Utfall 2020 index 62,7 Utfall 2019 index 74,4 Utfall 2018 index 78	Etappmål 2020 index 77	Kvinnor 2020 index 60,2 Kvinnor 2019 index 76,2 Kvinnor 2018 index 81	Män 2020 index 64,2 Män 2019 index 73,1 Män 2018 index 74	 Kön
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. Medarbetarprofil är ett index av förbättringsområdena delaktighet, socialt klimat, lärande i arbetet och medarbetarskap. Det ger en bild av hur medarbetarna uppfattar sitt eget ansvar, inflytande, lärande och välmående på arbetsplatsen.					
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivation	Utfall 2020 index 64 Utfall 2019 index 74,6 Utfall 2018 index 76	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 66 Kvinnor 2019 index 74 Kvinnor 2018 index 78	Män 2020 index 66 Män 2019 index 75,4 Män 2018 index 74	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. HME-Motivation mäter medarbetarengagemangets nivå. En motiverad medarbetare har goda förutsättningar att engagera sig i sitt arbete, men även i sin organisations helhet. En hög motivation ger goda förutsättningar för att göra ett bra jobb, utvecklas och bidra till utveckling av verksamheten. Resultatet visar att en del av medarbetarna inte upplever motivation i den utsträckning som är önskvärd.					

Nämndmål: Aktivt ledarskap

Måluppfyllelse

 Godtagbar

Framgångsrikt ledarskap leder till hög måluppfyllelse. En grundförutsättning för detta är förmågan att kunna motivera medarbetare.

Förvaltningen har kompetenta chefer vilket är av avgörande betydelse för såväl medarbetes goda arbetsmiljö, verksamhetens kvalitet och resultatuppfyllelse. Förvaltningens chefer har ett nära samarbete och forum finns för att ta hjälp av varandra i frågor som rör ledarskap och organisationsutveckling. Förvaltningens chefer har ett bra stöd i bland annat frågor kring personal, ekonomi och verksamhetsplanering.

Under 2020 har förvaltningen arbetat aktivt med ledarskapsfrågor och cheferna inom förvaltningen arbetar med tydliga mål och förväntningarna på samtliga medarbetare. Alla chefer bidrar aktivt och effektivt i förändrings- och förbättringsarbete inom sin avdelning, förvaltningen och kommunkoncernen som en helhet inom en rad olika förbättringsprojekt och samverkan.

Förvaltningens chefer uppmuntrar och synliggör medarbetare och uppmanar till innovationer och förändrat tankesätt

och utmanar ständigt, oss själva men även en del andra delar av kommunkoncernen.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet)	Utfall 2020 index 50,7 Utfall 2019 index 68 Utfall 2018 index 71	Etappmål 2020 index 71	Kvinnor 2020 index 45,9 Kvinnor 2019 index 71,7 Kvinnor 2018 index 74	Män 2020 index 53,4 Män 2019 index 65,5 Män 2018 index 66	 Kön
<p>Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren.</p> <p>Ledarskapsprofilen är ett index av förbättringsområdena effektivitet, ledarskap, återkoppling och målkvalitet. Resultatet ger en bild av hur medarbetarna uppfattar sin närmaste chefs ledarskap och hur väl arbetsplatsen fungerar vad gäller exempelvis resursanvändning och målbete. Omsättning på chefer under 2019 tillsammans med stora förändringar inom stadsmiljöavdelningen är troligtvis en bidragande orsak till det låga resultatet.</p>					
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Ledarskap	Utfall 2020 index 60 Utfall 2019 index 76,9 Utfall 2018 index 80	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 60 Kvinnor 2019 index 79,8 Kvinnor 2018 index 83	Män 2020 index 60 Män 2019 index 75,8 Män 2018 index 77	
<p>Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren.</p> <p>HME - Ledarskap utvärderar den närmaste chefs förmåga att såväl ge förutsättningar för att öka medarbetarengagemanget samt dennes förmåga att ta tillvara engagemanget i verksamheten. Resultatet skiljer sig stort mellan avdelningarna.</p>					

Nämndmål: Goda förutsättningar

Måluppfyllelse

 Godtagbar

Förvaltningen arbetar med arbetsmiljöfrågor genom framtagande av arbetsmiljörapporter på avdelnings- och förvaltningsnivå. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron genom att följa upp kort- och långtidssjukfrånvaro och genomföra åtgärder enligt kommunens modell för rehabiliteringsarbete. Medarbetare erbjuds den kompetensutveckling som krävs för en ständig verksamhetsutveckling. Alla chefer inom förvaltningen certifieras i arbetsmiljö och genomgår den kommungemensamma utbildningen i transformerande ledarskap.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Sjukfrånvaro (total)	Utfall 11- 2020 10 % Utfall 11- 2019 8,8 % Utfall 11- 2018 7,4 % Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 11- 2020 14 % Kvinnor 11- 2019 11,5 % Kvinnor 11- 2018 8,1 %	Män 11- 2020 8,1 % Män 11- 2019 7,7 % Män 11- 2018 6,6 %	 Kön
<p>Sjukfrånvaron har ökat något.</p> <p>Det är skillnader mellan resultatet för kvinnor och män, där kvinnornas frånvaro är högre. Då antalet medarbetare är få så får varje enskild medarbetares närvaro/frånvaro stor betydelse i det procentuella utfallet och det går inte att dra några slutsatser kring skillnaderna i resultat mellan kvinnor och män.</p>					
Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)	Utfall 11- 2020 2 % Utfall 11- 2019 1,8 % Utfall 11- 2018 2,1 % Trend för totalresultat Oförändrad	Etappmål 2020 Behåll	Kvinnor 11- 2020 3,4 % Kvinnor 11- 2019 2,8 % Kvinnor 11- 2018 2,3 %	Män 11- 2020 1,4 % Män 11- 2019 1,4 % Män 11- 2018 1,8 %	 Kön

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Uppgifterna om sjukfrånvaro visar ett genomsnitt av de 12 senaste månaderna till och med november 2020. Nämnden har förhållandevis låg korttidsjukfrånvaro, men det är relativt stor skillnad mellan kvinnor och mäns korttidsjukfrånvaro. Förvaltningens bedömning är att dessa skillnader inte beror på interna faktorer.					
Långtidsjukfrånvaro (över 180 dagar)	Utfall 11- 2020 6,2 % Utfall 11- 2019 5,7 % Utfall 11- 2018 3,3 % Trend för totalresultat → Oförändrad	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 11- 2020 6,8 % Kvinnor 11- 2019 6,6 % Kvinnor 11- 2018 3,1 %	Män 11- 2020 5,9 % Män 11- 2019 5,3 % Män 11- 2018 3,6 %	Nej
Långtidsjukfrånvaron har ökat något från 2019. Förvaltningens chefer har frekventa uppföljningar med sina sjukskrivna medarbetare. Dialog och plan för återgång i arbete finns framtagna av chef tillsammans med berörda medarbetare.					

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Prestationsnivå (sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra)	Utfall 2020 index 54,7 Utfall 2019 index 68,9 Utfall 2018 index 72	Etappmål 2020 index 72	Kvinnor 2020 index 50,5 Kvinnor 2019 index 71,4 Kvinnor 2018 index 75	Män 2020 index 57,1 Män 2019 index 67,3 Män 2018 index 68	♀ Kön
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. Prestationsnivån är det sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra.					
Hållbart medarbetarengagemang (HME - organisationens och chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang) - Totalt	Utfall 2020 index 61 Utfall 2019 index 75,4 Utfall 2018 index 77	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 59 Kvinnor 2019 index 77,7 Kvinnor 2018 index 80	Män 2020 index 62 Män 2019 index 74 Män 2018 index 75	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. HME - Totalt utvärderar organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang.					

Sund ekonomi

Måluppfyllelse

🟡 Godtagbar

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Förutsättningarna för de kommande åren visar på ett behov av att kontinuerligt arbeta för att hålla nere kostnadsökningarna. Det är fortsatt av stor vikt med budgethållning på kort sikt och att fortsätta att utveckla strategier för att ha en ekonomi i balans på lång sikt.

Med utgångspunkt i de två nämndmålen anses måluppfyllelsen för det övergripande målet Sund ekonomi som godtagbar.

Nämndmål: Budgethållning

Måluppfyllelse

🟡 Godtagbar

Under 2020 har ett genomgripande förändrings- och förbättringsarbete genomförts med avseende på den operativa organisationen och rutiner och processer inom stadsmiljöavdelningen. Särskilt prioriterat har varit att få ordning på

styrning, ledning, ansvarstagande, kontroll, mandat, kompetens, processer samt ekonomi.

Stadsmiljöavdelningen har genomfört en upphandling av vinterväghållning med ett gott resultat. Det nya avtalet innehåller fasta priser och ger bättre möjligheter för förvaltningen att fatta rätt beslut och att följa upp utförda tjänster. Förvaltningen ser stora möjligheter till lägre kostnader genom det nya avtalet.

Stadsmiljöavdelningen har också initierat och drivit arbete med konkurrensutsättning av ytterligare tre verksamhetsdelar inom avdelningen, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt. Dessa upphandlingar förväntas bidra till att uppnå budget i balans.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Budgethållning, resultat	-39,3 mnkr	-16,1 mnkr	-8,1 mnkr	Trend för totalresultat Positiv	Etappmål 2020 0 mnkr
Bokslutet för 2020 visar att klimat- och stadsmiljönämnden har ett negativt resultat om -21,2 mnkr. Ett mer jämförbart resultat är dock -8,1 mnkr då nämnden haft minskade intäkter och ökade kostnader om 3,1 mnkr till följd av Covid-19 samt att klimat- och stadsmiljönämnden har utfört trygghets- och trivselskapande insatser på uppdrag av kommunfullmäktige.					

Nämndmål: Långsiktig balans

Måluppfyllelse

 Godtagbar

Förvaltningen genomförde under 2019 en genomlysning av budgetutvecklingen för verksamheten under perioden 2010-2019. Genomlysningen visade att nämndens verksamhet inom stadsmiljöavdelningens ansvarsområde inte har fått ramökning motsvarande utökade kostnader. Bara för perioden 2015-2019 uppgick differensen mellan kostnadsökningar mot ramökningar till 25 mnkr och bestod av nya skötselområden (16,9 mnkr), ökade kapitaltjänstkostnader (18,6 mnkr) samt ökade kostnader för löner och priser (13,5 mnkr). Totalt uppgår dessa kostnadsökningar till 49 mnkr medan verksamheten under perioden fått en ramökning om 24 mnkr vilket ger en differens om 25 mnkr. Under våren 2020 genomförde konsultföretaget PwC (PricewaterhouseCoopers) en genomlysning och kom fram till samma resultat. Inför 2021 har nämnden fått en ramökning på 8 mnkr vilket till viss del förväntas förbättra möjligheterna till en budget i balans.

Sund ekonomi - budgetåret

Klimat och stadsmiljönämndens resultat för 2020 uppgår till -21,2 mnkr men får ett balanserat resultat om -8,1 mnkr vilket förklaras under *Resultaträkning* nedan.

Nämnden har en ingående balans om -14,8 mnkr som tillsammans med årets balanserade resultat om -8,1 mnkr innebär att den utgående balansen uppgår till -22,9 mnkr. Den skuld som har byggts på under de senaste åren kommer inte att kunna återbetalas utan att det får stora negativa konsekvenser på förvaltningens möjlighet att bedriva en verksamhet med tillräcklig kvalitet. Förvaltningen föreslår därför att klimat- och stadsmiljönämnden hemställer hos kommunstyrelsen att skulden ska regleras till 0.

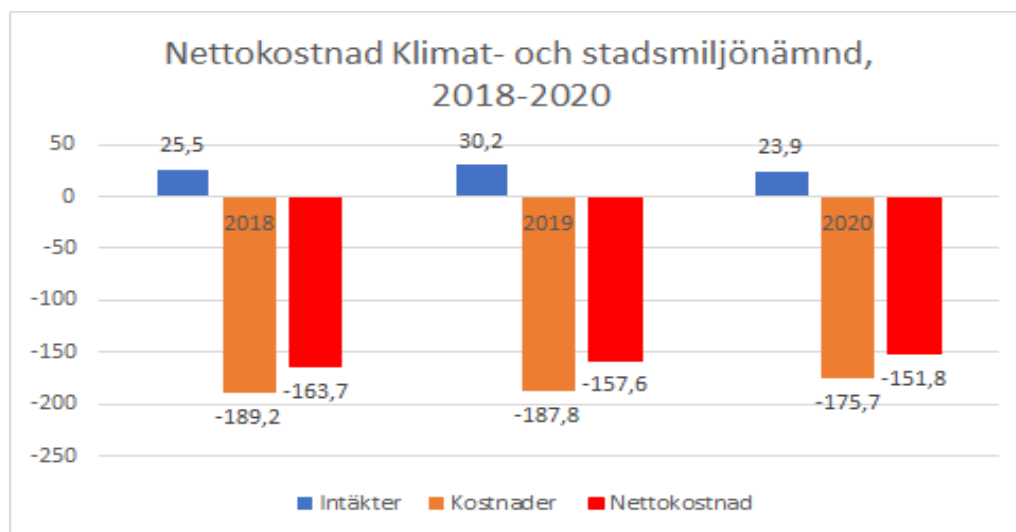
Av nämndens totala investeringsram om 116,6 mnkr har 77,9 mnkr nyttjats. Nämnden kommer begära överflyttning av samtliga oförbrukade investeringsmedel, 38,8 mnkr, hos kommunfullmäktige.

Kostnadsutveckling i relation till verksamhetsvolym

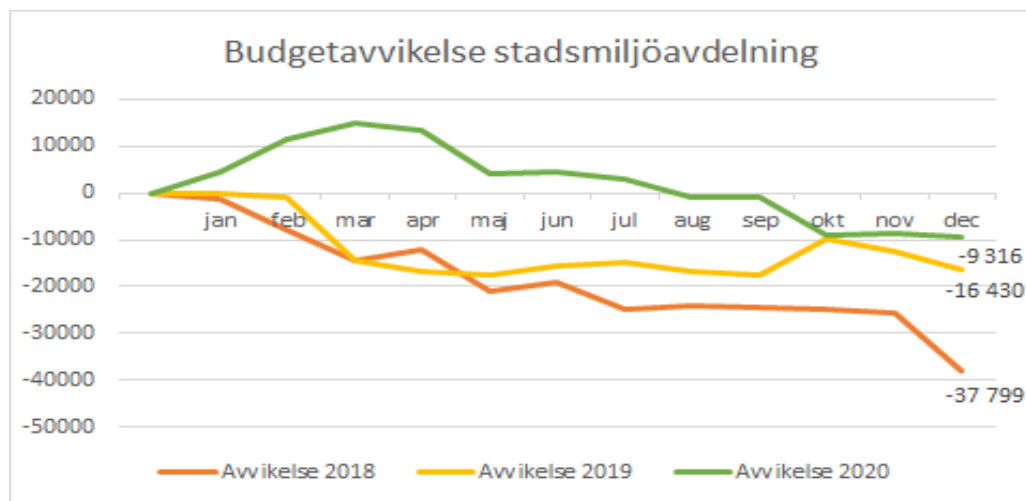
Nämndens verksamhet består till övervägande del av drift, underhåll och felavhjälpanande åtgärder. Volymen i form av parker, vägar och naturreservat är relativt statiskt mellan åren med en viss ökning i samband med utbyggnad. Det som är kostnadsdrivande är väderförhållanden som varierar mellan åren samt eftersatt underhåll sedan tidigare år. Verksamhetens kostnadsutveckling blir därför svår att analysera i förhållande till verksamhetsvolym.

Klimat- och stadsmiljönämnden har haft en positiv utveckling de senaste tre åren men har ändå ett negativt resultat. Nettokostnaden (intäkter - kostnader) har minskat med 11,9 mnkr sedan 2018 trots att intäkterna var lägst 2020.

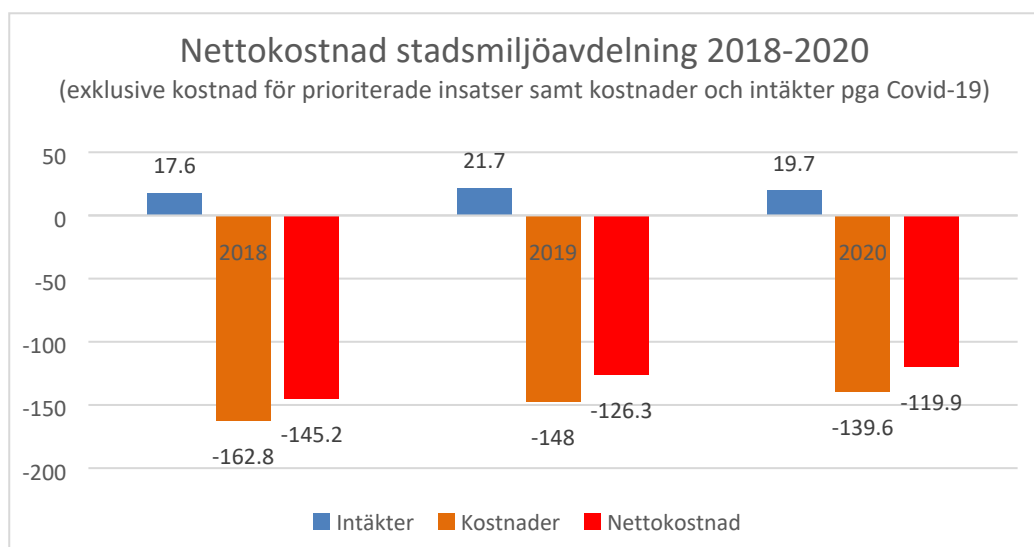
Kostnaderna har minskat med hela 13,5 mnkr vilket delvis kan förklaras med en mild vinter 2020 men också en ny ledning och styrning. 2019 genomfördes aluminiumfällning i sjöar vilken kostade 12,0 mnkr, vilket gör att den jämförbara kostnaden 2019 är samma som kostnaden 2020 ($187,8 - 12,0 = 175,8$). Detta leder till att nettokostnaden blir 6,2 mnkr sämre 2020 än 2019 vilket beror på att intäkterna var 6,3 mnkr lägre 2020. Förklaring till de lägre intäkterna finns under *Resultaträkning* nedan.

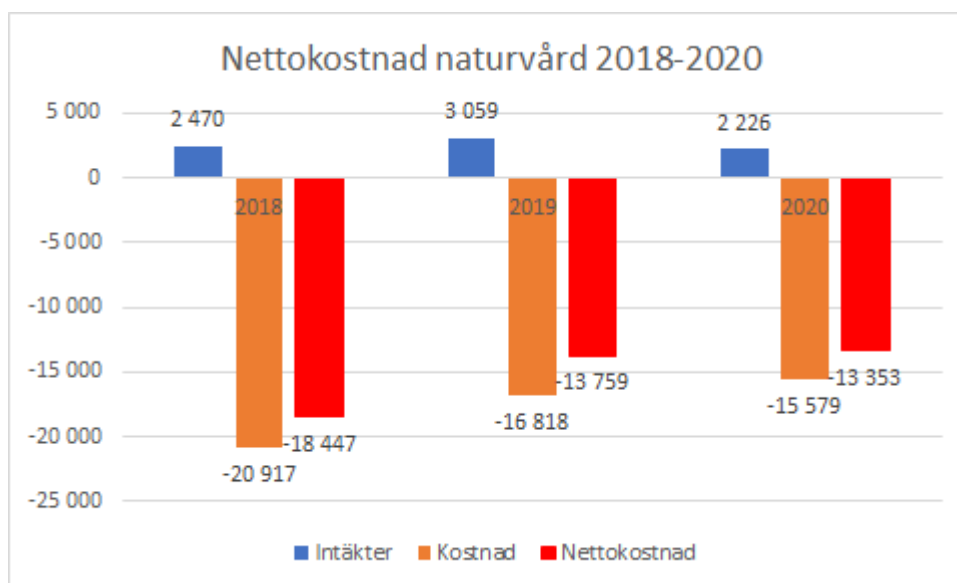
Stadsmiljöavdelningens budgetavvikelse har minskat kraftigt med nära hälften varje år från 2018 vilket framgår av diagrammet nedan. Den positiva avvikelsen under första halvåret 2020 kommer av att kostnader förinterväghållning blev mycket lägre än budget tack vare en mild vår.

Nettokostnaden har minskat för stadsmiljöavdelningen. Intäkterna har varit relativt lika mellan åren men kostnaderna har minskat med totalt 23,2 mnkr vilket medför en nettokostnadsminskning med 25,3 mnkr. Anledningen till minskningen av kostnader främst på att vinterkostnader till stor del uteblev under 2020 medan de var väldigt höga under 2018. Avdelningens kostnader förväntas öka både i och med att utbyggnaden i kommunen leder till att antalet anläggningar att underhålla blir fler men också utifrån att kostnaden för entreprenadarbeten ökar med cirka 3 procent per år.

Kostnaden för naturvården inom natur- och klimatavdelningen ligger för 2020 på samma nivå som 2019 men har en lägre nettokostnad än 2018. De högre kostnaderna 2018 kommer av att organisationen såg annorlunda ut och verksamheten hade exempelvis 2,6 mnkr högre lokalkostnader och 1,6 mnkr högre kostnader för markentreprenader. Att jämföra 2018 med 2019 och 2020 blir alltså inte rättvisande.

Resultaträkning

Nämndens utfall för året blev -21,2 mnkr, men ett balanserat resultat om -8,1 mnkr.

Det balanserade resultatet kommer av att kommunfullmäktige i november gav nämnden i uppdrag att genomföra prioriterade underhållsåtgärder till en maximal kostnad om 10 mnkr. Förvaltningen utförde uppdraget genom slyröjning, brunnsugning och annat underhåll, till en total kostnad om 10,4 mnkr.

Vidare har nämnden haft totala nettokostnader kopplade till Covid-19 om 3,1 mnkr vilket också räknas bort från resultatet.

Resultatjustering (tkr)	
Avvikelse 2020	-21 180
Prioriterade insatser	10 000
Nettokostnad Corona	3 072
Summa balansresultat	-8 108

Intäkterna för 2020 är 6,3 mnkr lägre än 2019 och kommer främst av att intäkterna för trafikanordningsplaner och schakttillstånd är 5,6 mnkr lägre än föregående år. Under 2019 var intäkterna ovanligt höga på grund av tidigare ej fakturerade avgifter från 2016-2018.

Intäkter för felparkeringsavgifter har minskat med 1,4 mnkr i jämförelse med 2019 och den intäktsminskningen är hänförlig till Covid-19.

Mot budget är intäkterna 5,4 mnkr högre och kommer främst av försäkringsersättningar för trafikskador som hamnade 4,3 mnkr över budget.

Personalkostnaderna är 1 mnkr högre än 2019 och 3,1 mnkr högre mot budget vilket främst kommer av avgångsvederlag vilka totalt uppgår till 1,6 mnkr.

Lokalkostnaderna har minskat i jämförelse med 2019 och detta beror främst på minskade kostnader för inköp av sand för halkbekämpning. Dock överskrider lokalkostnaderna budget med 4,0 mnkr och kommer av att VA-taxan inte inrymdes vid budgetläggning. Taxan har höjts från 0,8 mnkr 2017 till 4,4 mnkr 2020 vilket är en höjning om 450 % på tre år som nämnden inte fått uppräknat för i sin budget. Till 2021 kommer taxan höjas med ytterligare 0,3 mnkr.

Vid årsskiftet 2019/2020 började förvaltningen med ny kontering av entreprenadköp. Istället för att lägga kostnaderna på varor och tjänster läggs dessa nu istället på kontot köp av verksamhet. I och med att budgeten redan låg på kontoslaget varor och tjänster blev det en differens mellan dessa konton.

Förvaltningen har identifierat att det i vissa fall har genomförts åtgärder inom nämndens ansvarsområden som hade kunnat genomföras på ett mer ekonomiskt sätt. Detta genom att i högre grad underhålla objekt istället för att re-/investera i dessa. Det har alltså genomförts investeringar i kommunens anläggningar som istället hade kunnat genomföras genom ökat underhåll och därmed belastat driftbudgeten. Anledningen till att så skett går att finna i otydlighet i tolkning med vad som ska ses som investering samt att nämnden har en väl tilltagen investeringsbudget medan driftbudgeten är förhållandevis låg. Behov finns att se över nuvarande fördelning mellan investerings- och driftfram för att tillse att den är optimal. Vid genomgång av ej aktiverade investeringar från 2016-2018 har upptäckts att 0,7 mnkr av dessa är att se som drift och ombokning har därför skett vilket påverkat årets resultat negativt.

I delårsrapporten per den 31 augusti gjordes en helårsprognos med ett underskott om 5,0 mnkr vilket under hösten ökade till ett prognosticerad underskott om 9,4 mnkr inklusive kostnader för Covid-19. och resultatet blev inklusive kostnader för Covid-19 -11,1 mnkr och med justering för kostnader för Covid-19 -8,1 mnkr.

Nämnden har sedan tidigare år ett upparbetat underskott (IB eget kapital) om 14,8 mnkr som måste återställas inom de närmaste åren. Ett balanserat resultat om 8,1 mnkr för 2020 innebär att den utgående balansen (UB eget kapital) uppgår till 22,9 mnkr för 2020. Förvaltningen anser att budgetramen är för låg för att kunna bedriva verksamhet i enlighet med lagstiftningens krav inom befintlig budgetram. Den skuld som har byggts på under de senaste åren kommer inte att kunna återbetalas utan att det får stora negativa konsekvenser på förvaltningens möjlighet att bedriva en verksamhet med tillräcklig kvalitet. Förvaltningen föreslår därför att klimat- och stadsmiljönämnden hemställer hos kommunstyrelsen att skulden ska regleras till 0.

Driftredovisning, tkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvik mot budget	Avvikelse mot budget exkl Covid-19 och prioriterade insatser	Bokslut 2019
Intäkt/kostnad					
Taxor och avgifter	10 728	7 771	-2 957	-1 524	14 585
Försäljning av verksamhet	0	7	7	7	20
Bidrag	4 294	4 320	26	-260	7 184
Övriga intäkter	3 442	11 803	8 361	8 361	8 423
Verksamhetens intäkter	18 464	23 901	5 437	6 584	30 212
Personal	-34 054	-37 165	-3 111	-3 111	-36 085
Lokaler	-6 853	-10 945	-4 092	-4 090	-15 881
Bidrag kostnader	-60	-76	-16	-16	-45
Köp av verksamhet	0	-77 107	-77 107	-65 865	0
Konsulter och inhyrd personal	-1 886	-2 764	-878	-852	-5 675
Varor och tjänster	-79 290	-19 958	59 332	59 987	-105 827
Övriga kostnader	-676	-70	606	605	-36
Kapitalkostnad	-26 294	-27 645	-1 351	-1 351	-24 289
Verksamhetens kostnader	-149 113	-175 730	-26 617	-14 692	-187 838
Årets resultat	-130 649	-151 829	-21 180	-8 108	-157 626
varav uttag Eget kapital	0	0	0		0
Balansresultat	-130 649	-151 829	-8 108	-8 108	-157 626
IB eget kapital	-	-14 800	-	-	-10 700
UB eget kapital	-	-22 908	-	-	-14 800

Vid kommunfullmäktiges sammanträde i november fick klimat- och stadsmiljönämnden i uppdrag att genomföra trygghetsskapande och förebyggande underhållsåtgärder om maximalt 10 mnkr vilket i denna verksamhetsberättelse refereras till som "prioriterade insatser". Verksamheten har anlitat entreprenörer som bland annat slamsugit 1 650 dagvattenbrunnar, röjt sly längs gång- och cykelvägar, kantskärning av 24 km diken, grävt ut 4 km diken, köpt in 233 sandboxar, slagit ängar, reparerat spänger och tillgängliggjort naturmark. Totalt uppgår kostnaden till 10,4 mnkr vilket innebär att 0,4 mnkr påverkar nämndens resultat negativt.

Prioriterade insatser 2020 (tkr)	
Slyröjning, kantklippning, ogrärensning	4 121
Kantskärning, dikning	3 683
Brunnsugning	1 110
Sandlådor, planlager	1 280
Upprustning Drevviken, Mullängarna	195
Summa	10 389

På grund av Covid-19 har nämnden fått ökade nettokostnader om 3,1 mnkr. Detta beror på att intäkterna för felparkeringsavgifter har minskat med 1,4 mnkr medan personalkostnaderna har minskat med 0,3 mnkr då nämnden fått ersättning för sjuklönekostnader. Verksamhetsmässiga kostnader har ökat med 1,9 mnkr genom att det krävt utökning av renhållning, kontrolladyk av badplatser, vattenprovtagning och fler toaletter. Besökarantalet på badplatser, i parker och naturreservat har under året ökat med flera 100% vilket krävt dessa insatser.

Corona, ekonomiska konsekvenser	Utfall
Tkr	
Intäkter (minskade - /ökade +)	-1 433
Personalkostnader (minskade + /ökade -)	286
Övriga kostnader (minskade + /ökade -)	-1 925
Minskade nettokostnader (+) /ökade nettokostnader (-)	-3 072

Driftbudget per verksamhet/ansvar

Nämndverksamheten har ett positivt utfall om 0,1 mnkr vilket var planerat då verksamheten hade en högre budget än kostnader under både 2019 och 2020.

Natur- och klimatavdelningen har ett positivt resultat om 1,1 mnkr vilket beror på att verksamhetens genomförandeförmåga minskade genom chefsbyte och längre sjukskrivningar. I jämförelse med 2019 har verksamheten lägre kostnader 2020 vilket beror på att kostnader för aluminiumfällning som genomfördes 2019 uppgick till 12 mnkr.

Stadsmiljöavdelningens verksamhet består i grunden av drift, underhåll och felavhjälpande och detta medför att den är svårplanerad och svår att budgetera rätt. Torka, skyfall, stora snömängder med mera är svåra att förutse. Vinterverksamheten fick en ökad budget med 10 mnkr inför året då genomsnittskostnaden för vinterväghållning varit 45 mnkr de senaste fem åren. Detta ledde till att andra verksamheter, framförallt barmarksunderhåll, fick minskad budgetram. Då vintern blev mild har vinterverksamheten ett positivt resultat om 7,2 mnkr (exklusive kostnader för prioriterade insatser) vilket då har nyttjats till andra akuta åtgärder inom vägunderhåll som har ett underskott om 19,9 mnkr. 15,0 mnkr har gått till trafikskador inom väg och belysning men där har verksamheten fått intäkter genom försäkringssättningar om 5,5 mnkr. Trafikverksamheten har en positiv budgetavvikelse om 3,2 mnkr som beror på större intäkter för markhyror än vad som var budgeterat för. Dock är trafikverksamhetens intäkter 5,5 mnkr lägre än 2019 vilket beror på att intäkter för felparkering och fordonsflytt ligger på stadsmiljöavdelningens stab under 2020. Resultatet påverkas också negativt av att 2 mnkr för en eventuell upphandlingsskadeavgift har reserverats till 2021.

Driftredovisning, tkr	Budget 2020	Bokslut 2020	Avvikelse mot budget	Avvikelse mot budget exkl Covid-19 och prioriterade insatser	Bokslut 2019
Verksamhet					
Nämndverksamhet	-1 060	-956	104	104	-931
Natur- och klimatavdelning	-18 953	-17 945	1 008	1 104	-30 326
- varav Stab och miljöstrategiskt arbete	-3 859	-4 313	-454	-461	-16 536
- varav Energirådgivning	55	-279	-334	-341	-32
- varav Naturvård	-15 029	-13 293	1 736	1 870	-13 081
- varav Arrende och fastighet	-120	-60	60	36	-677
Stadsmiljöavdelning	-110 636	-132 928	-22 292	-9 316	-126 368
- varav Stab	-3 728	-3 258	470	1 903	-1 916
- varav Vinterunderhåll	-45 000	-38 833	6 167	7 210	-46 998
- varav Belysning	-14 414	-15 905	-1 491	-1 496	-12 668
- varav Barmarksunderhåll	-7 182	-31 993	-24 811	-19 913	-30 914
- varav Parkverksamhet	-17 912	-23 229	-5 317	341	-23 415
- varav Trafikverksamhet	-1 400	1 853	3 253	3 202	7 795
- varav Kapitaltjänstkostnader	-21 000	-21 563	-563	-563	-18 252
Årets resultat	-130 649	-151 829	-21 180	-8 108	-157 625
varav uttag Eget kapital	0	0	0		0
Balansresultat	-130 649	-151 829	-8 108	-8 108	-157 625
IB eget kapital	-	-14 800	-		-10 700
UB eget kapital	-	-22 908	-		-14 800

Investeringar

Av nämndens totala investeringsram om 116,6 mnkr har 77,9 mnkr nyttjats. Reserveringar är inte gjorda vilket medför att utförda men ej fakturerade arbeten kommer belasta 2021 vilket betyder att summan av faktiskt utförda investeringar är högre än utfallet i tabellen. Stadsmiljöavdelningen har förbrukat 81,4 % av investeringsbudgeten medan natur- och klimatavdelningen har ett lågt utfall om endast 5,4 %. Anledningen till natur- och klimatavdelningens låga utfall beror på att den fick investeringsmedel 2019 för åtgärder i sjöar som till största del är driftskostnader. Vidare har chefsbyte under året medfört att investeringar inte hunnits med.

Nämnden kommer hos kommunfullmäktige begära överflyttning av samtliga oförbrukade investeringsmedel, vilka sammanlagt uppgår till 38,8 mnkr.

Investeringar, tkr	Budget 2020	Utfall 2020	Avvik mot budget
Projekt			
Asfaltsbeläggning	-50 000	-45 502	4 498
Gatubelysning	-13 000	-13 011	-11
Dagvatten	-5 000	-10 396	-5 396
Lekparker, bryggor, bad	-3 672	-88	3 584
Konstruktionsbyggnader	-12 500	-7 649	4 851
Övrigt stadsmiljöavdelningen	-9 972	0	9 972
Stadsmiljöinvesteringar	-94 144	-76 646	17 498
Vattenvård	-14 800	0	14 800
LONA-projekt	0	-391	-391
Naturvårdsinvesteringar	-3 016	-283	2 733
Upprustning fastigheter	-4 660	-544	4 116
Natur- och klimatinvesteringar	-22 476	-1 218	21 258
Summa	-116 620	-77 864	38 756

Plan för intern kontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker och dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen (2017:725), KL 6:6 samt i reglemente för intern kontroll, HKF 9410. De skall "se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt". Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Sammanfattning och struktur för nämndens internkontrollarbete

Nämnden har identifierat fem prioriterade risker i internkontrollplanen. Några av dessa omhändertas inom nämndens utvecklingsåtaganden, alternativt inom dess basuppdrag.

Riskreducerande åtgärder har tagits fram för följande fem prioriterade risker:

- förvaltningen har svårt att rekrytera och behålla personal inom vissa yrkeskategorier
- "avtalscontrolling". Bristande systematik i uppföljning av upphandlade avtal leder till försenade upphandlingar alt. önskad förlängning av befintliga avtalen.
- brister i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller i ekonomifunktionen
- skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden saknas med risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.
- bristande rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området

Fyra av fem riskreducerande åtgärder blir klara i år. Riskåtgärden för *bristande rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området* är inte klar och behöver fortsätta 2021.

Resultatet för nämndens sex systematiska kontroller redovisas i den här rapporten och redovisar inga avvikelser. Tre av dessa kontroller uppvisar mindre brister. Dessa brister gäller kontroller av: korrekt leverantörsfakturerings, direktupphandlingar och kontroll av körjournaler och tankning. Dessa kontroller brister i några fall när det gäller rutiner och processer samt några tekniska brister.

Klimat- och stadsmiljönämndens fick under våren 2020 en rekommendation från PwC att vinterväghållningen särskilt behöver analyseras genom att bryta ut enskilda kostnadsposter gällande stadsmiljöavdelningens ekonomi. Förvaltningen har genomfört ett arbete för att bättre kunna följa upp kostnaderna för vinterväghållningen för att i framtiden kunna jämföra bättre över tid och med andra kommuner.

Riskreducerande åtgärder

I detta kapitel presenteras de största riskerna som kan hindra nämnden från att nå verksamhetens mål. Av alla identifierade risker på förvaltningen har nämnden valt de mest allvarliga riskerna att arbeta vidare med och dessa utvalda risker med tillhörande åtgärder redovisas i internkontrollplanen. För att en risk ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden.

Nedan redovisas riskreducerande åtgärder för de mest prioriterade riskerna som har genomförts och följts upp under året.

Attraktiv arbetsgivare/Basuppdrag/Personal

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Förvaltningen har svårt att rekrytera och behålla personal inom vissa yrkeskategorier och riskerar därmed att inte kunna utföra basuppdraget.	Förvaltningen är i olika grad inom olika processer beroende av personal inom flera bristyrkesyrkesgrupper. Huddinges personalpolitik syftar till att säkerställa personalförsörjningen i syfte att uppnå vision och mål. Huddinge kommun ska som arbetsgivare attrahera och behålla engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Förvaltningens riskinventering visar att det är svårt att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier. Detta gäller särskilt personer med erfarenhet.	Risken omhändertas i basuppdraget inom målområdet Attraktiv arbetsgivare med särskilt fokus på vissa yrkeskategorier Status Klart Kommentar Förvaltningen har varit representerad på KTH, LAVA, samhällsbyggnadssektionen samt Södertörns högskolas arbetsmarknadsmässa och träffat många studenter inom samhällsbyggnad. Personalomsättningen inom nämnden (ack) har minskat från 21,7 % till 10,3 % vid en jämförelse mellan oktober 2019 och oktober 2020.

Sund ekonomi/Basuppdrag/Förvaltningsprocess

Risk	Bakgrund	Åtgärd
"Avtalscontrolling". Bristande systematik i uppföljning av upphandlade avtal leder till försenade upphandlingar alt. oönskad förlängning av befintliga avtalen.	Förvaltningen saknar checklista/handbok för en varaktig systematisk uppföljning av nämndens upphandlade avtal. Det saknas systematik gällande tidplan och relevant informationen om när avtalen löper ut och behöver upphandlas på nytt. Det saknas systematik som skulle förbättra förutsättningar att undvika försenade upphandlingar. Det behövs mer arbete för att se till att rutinerna för uppföljningen av förvaltningens avtal följs. Ett förbättrat och utökat samarbete med upphandlingssektionen på kommunstyrelsens förvaltning behöver också etableras.	<p>Rutiner och processer kring avtalshantering och avtalsuppföljning behöver förstärkas. En genomgång av befintliga avtal görs årligen i samband med framtagande av förvaltningens upphandlingsplan. I samarbete med upphandlingssektionen arbetar förvaltningen med att förstärka rutiner och processer kring upphandlingar. Upphandlingssektionens arbete kommer utvecklas och förstärkas under 2020 med bland annat nätverk för särskilt utsedda beställare.</p> <p>Status</p> <p>✓ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Genom införande av certifierade beställare samt en starkare central organisation kring upphandlingar är detta arbete långt framskridet. Förvaltningen ser dock ett behov av en funktion som avtalscontroller på förvaltningen som har den övergripande kontrollen och ansvaret över alla förvaltningens avtal och uppföljning av dessa gentemot upphandlingssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning.</p>
Bristar i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller i ekonomifunktionen	Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över de ekonomiska rutinerna men behövs mer arbete under 2020 för att se till att rutinerna för ekonomisk uppföljning är kända och följs på förvaltningen. Det gäller tex rutiner kring intäktsuppföljning, fakturaprocesser, budgetuppföljning och attesträtter.	<p>Ta fram rutiner, processer och internutbildning för att förbättra den ekonomiska rapporteringen. Arbetet är påbörjat under 2019 och kommer slutföras och kontrolleras under 2020.</p> <p>Status</p> <p>✓ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har tagit fram en ny månadsrapport vilken månatligen stäms av med berörda chefer. Månadsrapporten avrapporteras till nämnd och innehåller ekonomiskt utfall, prognos samt analyser över utfallet. Den innehåller även de volymer som påverkar ekonomin. Under året har även intern ekonomiutbildning genomförts vid flera tillfällen. Flertalet processer och rutiner har tagits fram eller förbättrats och förtydligats. Inför 2021 har exempelvis konteringen förändras genom användande av aktivitets- samt frikoder för att på ett bättre sätt kunna följa upp vad som har gjorts och var i kommunen detta har gjorts och till vilken kostnad.</p>

Bra att leva och bo/Basuppdrag

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden saknas med risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.	Det saknas skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden. Det finns därför risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.	<p>Ta fram skötselplaner och kvalitetsnivåer för parker och grönområden.</p> <p>Status</p> <p>✓ Klart</p> <p>Kommentar</p> <p>Arbete med att ta fram skötselplaner och sätta kvalitetsnivåer har slutförts i samband med upphandlingen av parkskötsel. Skötselplanen beskrivs i ett funktionsperspektiv med tydligt satta kvalitets- och acceptanskriterium för varje enskild skötselprodukt. (Exempel på skötselprodukter, rosplantering, perennplantering, bruksgräsmatta, äng osv.) Det betyder att skötselplanen inte beskriver antalet gånger/år (frekvenser) en yta ska skötas och den beskriver inte heller i detalj vilken metod som ska användas. Skötselplanen fokuserar istället på att beskriva den funktionalitet som en viss yta behöver upprätthålla. För att skapa förståelse för <i>när</i> funktionaliteten för en viss yta är uppnådd så finns ett antal kvalitetsmått beskrivna i planen. Kvalitetsmått styr mot ett fackmannamässigt utförande med målet att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förvaltningsobjekten ger ett välvärdat intryck • Förvaltningsobjektens avsedda funktioner upprätthålls • Förvaltningsobjektens avsedda funktion vidareutvecklas • Förvaltningsobjektens tekniska och ekonomiska livslängd blir optimal • Inga skador på förvaltningsobjekten uppkommer till följd av arbete • Risk för den personliga säkerheten inte uppkommer • Trivsel och trygghet upprätthålls • Gällande myndighetsföreskrifter följs • Transporter och transportbehov minimeras • Optimal hållbarhet uppnås. <p>Syftet med att använda funktionskrav istället för frekvenskrav är att öka möjligheten för innovation genom ständiga förbättringar och med hjälp av digital/teknisk utveckling. Skötselplanen beskriver funktionaliteten för samtliga förvaltningsobjekt inom uppdraget <i>Park- och grönytor</i> hos stadsmiljöavdelningen. Skötselplanen finns beskriven som tjänstebeskrivning i parkupphandlingen och ligger till grund för kvalitetsnivåer för moment som utförs såväl internt som av externa utförare.</p>

Systematiskt kvalitetsarbete/Basuppdrag

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Bristande rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området	<p>Två risker från 2019 "Kommunen och förvaltningen saknar en aktuell kontinuitetsplan" och "Förvaltningen kan inte utföra sitt basuppdag och ge service till kommuninvånarna vid driftstörningar och strömavbrott" har omformulerats till den här risken.</p> <p>Förvaltningen är starkt beroende av sina IT-system för att kunna genomföra sitt basuppdag. Förvaltningen saknar rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området. IT-sektionen på kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för driftsäkerhet i IT-miljön inom kommunen och förvaltningen deltar i detta arbete. Förvaltningens ansvar avseende IT-säkerhet behöver tydliggöras och interna rutiner tas fram.</p> <p>Kontinuitetsplan: Förvaltningens riskinventering och COSO-bedömning visar att förvaltningen saknar kontinuitetsplan. Förvaltningen fortsätter att delta i ett förvaltningsövergripande projekt kring att ta fram kontinuitetsplaner för kommunens IT-miljö och IT-system.</p>	<p>Förvaltningen kommer utifrån arbetet med Huddinges systemförvaltningsmodell gå igenom förvaltningens mest kritiska system och göra en kontinuitetsplan, återställningsplan, säkerhetsanalys samt säkerställa att GDPR efterlevs.</p> <p>Status Ej klart i år</p> <p>Kommentar Arbetet med kontinuitetsplanering har inte kunnat slutföras under 2020 på grund av att personalresurser har behövt användas för hantering av Covid-19. Arbetet fortsätter 2021</p>

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Under våren 2020 genomförde konsultföretaget PwC en genomlysning av stadsmiljöavdelningens ekonomi efter att förvaltningen identifierat att det finns underskott och strukturella fel kopplat till budgeten. Deras bedömning är att stadsmiljöavdelningen är underfinansierad i förhållande till nuvarande verksamhet. Motiveringen till detta är att verksamheten sedan 2010 gått med årliga underskott och där det genomsnittliga budgetunderskottet under dessa tio år har uppgått till 17,8 procent. Rekommendationerna som framkom av detta arbete är att:

- vid kommande organisationsförändringar ska det genomföras fördjupade ekonomiska analyser av den driftbudget som berörs när en verksamhet flyttar från en nämnd till en annan.
- vinterväghållningen behöver särskilt analyseras genom att bryta ut enskilda kostnadsposter. Detta i syfte att förklara avvikelser samt bedöma effektiviseringspotential.
- den centrala resursfördelningen bör utgå från att prissätta ambitionsnivå och utökade skötselobjekt så att tilldelning kan ske i budgetprocessen.

Förvaltningen håller med om rapportens slutsatser och har genomfört ett arbete för att bättre kunna följa upp kostnaderna för vinterväghållningen för att i framtiden kunna jämföra bättre över tid och med andra kommuner. Resterande rekommendationer ligger utanför förvaltningens kontroll men förvaltningen är beredd att vara behjälplig i kommunens förbättringsarbete kring resursfördelningsmodell såsom att bedöma underhållskostnader för nya skötselobjekt såsom vägar och parker.

Systematiska kontroller

Intern kontroll/systematiska kontroller

Systematiska kontroller	Beskrivning av kontroll	Status och kommentar
Otillåtna bisysslor Kommunen har en rutin för hantering av bisysslor. Kontrollen genomförs årligen och ska säkerställa att rutinen följs.	Kontrollen syftar till att säkerställa att medarbetare inte har otillåtna bisysslor. Samtliga medarbetare ska registrera bisysslor i kommunens Heroma självservice. Kontrollen genomförs årligen.	 Klart 5 chefer har kontrollerats varav 1 har bisysslor som godkänts av chef. Resterande 4 har inga bisysslor. 6 medarbetare har kontrollerats varav 1 har bisyssla som godkänts av chef. Resterande 5 har inga bisysslor.
Korrekt leverantörsfakturering Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring leverantörsfakturer följs på förvaltningen. Kontrollen genomförs två gånger per år.	Kontrollen ska säkerställa att bokförda kostnader är korrekta och tillhör verksamheten.	 Klart Ett urval på 35 fakturor med högst belopp som innefattar resor, representation, konsulter samt övriga kostnader har valts ut för 2020. En faktura och den avser inköp av skyltar och har felaktigt bokförts som konsultkostnad.
Korrekt kundfakturering Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring kundfakturer följs på förvaltningen och genomförs två gånger per år.	Kontrollen syftar till att säkerställa att rätt kund faktureras, att rutiner för kreditering efterföljs samt att bokförda intäkter är korrekta.	 Klart Ett urval om 40 slumpmässigt utvalda kundfakturer har valts ut för hela förvaltningen. En av dessa fakturer har gått till inkasso och klassas nu som osäker.
Kontroll av körjournaler och tankningar Syftet är att kontrollera om fordonen används enligt kommunens fordonspolicy och skatteverkets krav. Kontrollen genomförs varje kvartal av 5 slumpvis utvalda tjänstebilar.	Kontrollen säkerställer att körjournaler förs och att inga otillåtna tankningar görs. Analys av elektronisk körjournal, när dessa implementerats, och fram till dess av pappersjournaler samt tankning av förvaltningens slumpvis utvalda tjänstefordon. Kontroll görs också att det förs en korrekt körjournal för varje utvalt fordon.	 Klart Under året har kontroller genomförts vid två tillfällen. Vid första tillfället kontrollerades tio av förvaltningens bilar. Vissa avvikelser noterades, t ex att en av körjournalensheterna i en bil tappat den elektroniska täckningen. Dessutom var mätarställningen i en av bilarna felaktig jämfört med drivmedelsfakturan. Detta på grund av att man inte fyllt i någon mätarställning då man installerade körjournalensheten i bilen. Vid en senare kontroll av sju av förvaltningens bilar noterades inga avvikelser.
Korrekt genomförda direktupphandlingar. Kontrollen syftar till att säkerställa att medarbetare ska direktupphandla på rätt sätt och därmed följa lagstiftning och interna rutiner.	Fyra gånger per år (kvartalsvis) genomförs kontroller av stadsmiljöavdelningen och natur- och klimatavdelningens fakturer över 10 000 kr.	 Klart Den systematiska kontrollen av stadsmiljöavdelningen samt natur- och klimatavdelningen genomförs direkt efter ekonomiredovisningens brytdatum. Kontrollen genomförs fyra gånger per år. Kontrollerna redovisar ett antal avvikelser, som till största del beror på att direktupphandlingen inte finns registrerad i Proceedo eller W3D3, att det inte finns några underlag att bedöma och att förvaltningen har gjort inköp utifrån gamla avtal på grund av att ny upphandling inte har hunnit genomföras samt att man inte har gjort någon konkurrensutsättning vid direktupphandling. Ny rutin från 2020 är att direktupphandlingar över 50 000 kr ska anmälas till upphandlingssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning. Den nya rutinen har fungerat utan anmärkning.

Systematiska kontroller	Beskrivning av kontroll	Status och kommentar
Korrekt myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon	Kontrollen syftar till att säkerställa att avdelningens checklistor för myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon följs.	 Klart
Systematiska kontroller ska genomföras inom nämndens samtliga områden där myndighetsutövning sker. Kontrollen genomförs två gånger under året (per den 31 augusti samt per den 30 november) och ska säkerställa korrekt myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon.		Av 15 kontrollerade ärenden under perioden dec 2019 - juni 2020 redovisas ingen avvikelse. På grund av omorganisation har ingen kontroll genomförts under hösten.

Plan för uppföljning och insyn

Nämnderna har i sina verksamhetsplaner redovisat hur de planerar att följa upp de avtal som nämnden tecknat med privata utförare samt de uppdragsbeskrivningar som överenskommit med verksamheter i kommunens egen regi när de agerar i konkurrens med privata utförare. Uppföljningen ska utgå från de mål som angivits av kommunfullmäktige samt de krav som ställts i avtal och uppdragsbeskrivningar.

Redovisa om tillsyn och uppföljning genomförts som planerat, samt sammanfattning av resultat. Resultatet av respektive uppföljning redovisas till relevant mottagare som ett separat ärende.

Uppföljning

Kontroll av upphandlade privata utförare och efterlevnad av avtal görs genom att fem avtal per år väljs ut för kontroll. Kontrollen syftar till att säkerställa de privata utförarens efterlevnad av avtalsåtaganden samt kvalitet på utfört arbete. Nedanstående avtal har kontrollerats utan anmärkning.

Verksamhetsområde/liknande

Avtal/uppdrag	Typ	Ansvar	Tidplan	Intervall	Mottagare
Vinterväghållning, sandupptagning sopsaltning	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Verksamhetsberättelse	Årligen	Klimat- och stadsmiljönämnden
Drift och underhåll broar	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Verksamhetsberättelse	Årligen	Klimat- och stadsmiljönämnden
Drift och underhåll offentlig belysning	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Verksamhetsberättelse	Årligen	Klimat- och stadsmiljönämnden
Beläggningsarbeten	Avtalsuppföljning	Stadsmiljöavdelningen	Verksamhetsberättelse	Årligen	Klimat- och stadsmiljönämnden
Skötsel naturreservat	Avtalsuppföljning	Natur- och klimatavdelningen	Verksamhetsberättelse	Årligen	Klimat- och stadsmiljönämnden

Konkurrensprövning

Under året har delar av klimat- och stadsmiljönämndens verksamhetsområden konkurrensprövats och upphandling har genomförts för parkskötsel, trafikövervakning, fordonsflytt. I samband med framtagandet av verksamhetsplan för 2021 har ytterligare områden att konkurrenspröva identifierats. Arbetet med att genomföra denna konkurrensprövning kommer att genomföras tillsammans med upphandlingssektionen på kommunstyrelsens förvaltning. Om konkurrensprövningen visar att det skulle innebära en möjlig kvalitetsökning och en lägre kostnad för kommunen kan dessa delar komma att upphandlas.

Källförteckning

Bra att leva och bo

Nämndmål	Mått	Källa
Ökat bostadsbyggande	Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked	Egen statistik
	Antal färdigställda bostäder i småhus, mätt i slutbesked	Egen statistik
	Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus, mätt i slutbesked	SCB
Förbättrad infrastruktur	Invånarnas nöjdhet med hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen	SKR:s undersökning Kritik på teknik
	Invånarnas nöjdhet med standarden på gång- och cykelvägar i kommunen	SKR:s undersökning Kritik på teknik
Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet	Nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden	Naturvårdsenkäten
	Besöksstatistik enligt mätstation vid huvudentré i Paradisets naturreservat (passager/1000 invånare)	Egen statistik
	Årets friluftskommun (rank i länet)	Naturvårdsverket
Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden	Invånarnas nöjdhet angående parkskötsel i kommunen	SKR:s undersökning Kritik på teknik
	Andel anmält klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar*	Egen statistik
	Andel anmält rasistiskt och kränkande klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar*	Egen statistik

Ekosystem i balans

Nämndmål	Mått	Källa
Minska klimatpåverkan och luftföroreningar	Utsläpp av växthusgaser per invånare (Totalt ton CO ₂ /inv)	SMED (Svenska Miljö Emissions Data), Kolada nr N00401
	Andel fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan	Huddinge kommun (Miljöbarometern)
	Miljö- och bygglovsförvaltningens utsläpp av CO ₂ från tjänsteresor (ton/årsarbetare)	Statistik från resebyrå, drivmedelsleverantör och kommunens ekonomisystem
	Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (Kg/årsarbetare)	Leverantörsstatistik
	Kommunens utsläpp av CO ₂ från arbetsresor (till och från jobbet) (ton/årsarbetare)	CERO-rapport.
	Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök till klimat- och energirådgivning ska få detta inom två veckor	Egen statistik
	Invånare som efterfrågar rådgivning hos klimat- och energirådgivning ska få det inom två veckor	Egen statistik
	Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i kommunala lokaler	Huddinge Samhällsfastigheter AB
	Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i nämndens lokaler	Huddinge Samhällsfastigheter AB
God vattenstatus i sjöar och vattendrag	Fosforhalter i Långsjön (Segeltorp), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm Vatten och Avlopp AB
	Fosforhalter i Trehörningen (Sjödalen), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm Vatten och Avlopp AB
	Fosforhalter i Orlången (Vidja), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm Vatten och Avlopp AB

	Fosforhalter i Magelungen, (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm Vatten och Avlopp AB
	Fosforhalter i Drevviken, (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm Vatten och Avlopp AB
	Siktdjup i Långsjön (Segeltorp) (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Trehörningen (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Orslången (Vidja) (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Magelungen (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Drevviken (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
Bibehållen biologisk mångfald och förbättrade möjligheter för friluftsliv	Areal hävdad ängsmark	Huddinge kommun – Miljöbarometern
	Placering i mätningen Årets naturvårdskommun	Naturskyddsföreningen
	Areal hävdad våtmarksbete (hektar)	Egen statistik
	Andel skogsmark som skyddas som naturreservat (% av den totala skogsmarken)	Egen statistik
	Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter	Egen statistik
Giftfri miljö	Mängd hushållsavfall (kg/inv)	SRV Återvinning AB, Kolada nr U07801
	Andel ekologiska livsmedel i kommunala verksamheter	Miljöbarometern. Ekomatcentrum, Kolada nr U07514
	Invånarnas nöjdhet med eller missnöjdhet med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen	SRL:s undersökning Kritik på teknik
	Insamlat förpackningsmaterial per capita (kg)	FTI

Attraktiv arbetsgivare

Nämndmål	Mått	Källa
Aktivt medarbetarskap	Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivation	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00210
Aktivt ledarskap	Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Ledarskap	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00202
Goda förutsättningar	Prestationsnivå (sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME - organisationens och chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang) - Totalt	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00200
	Sjukfrånvaro (total)	Huddinge kommun (LIS)
	Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)	Huddinge kommun (LIS)
	Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar)	Huddinge kommun (LIS)
	Antal anställda	Huddinge kommun (LIS)
	Antal anställda chefer	Huddinge kommun (LIS)
	Personalomsättning (exklusive intern rörlighet) ackumuleras	Huddinge kommun (LIS)

Sund ekonomi

Nämndmål	Mått	Källa
Budgethållning	Budgethållning, resultat	Huddinge kommun (LIS)